

دانشگاه صنعتی شریف
دانشکده مهندسی کامپیوتر

پایان نامه کارشناسی
مهندسی نرم افزار

پیش بینی تغییرات روند ارزشهای رمزنگاری شده

نگارش

امیرحسین علی محمدی

استاد راهنما

جناب آقای دکتر احسان الدین عسگری

تیر ۱۴۰۲

سپاس

از استاد بزرگوارم که با کمک‌ها و راهنمایی‌های بی‌دریغشان، مرا در به سرانجام رساندن این پایان‌نامه یاری داده‌اند، تشکر و قدردانی می‌کنم. هم‌چنین از همکاران عزیزی که با راهنمایی‌های خود در بهبود نگارش این نوشتار سهیم بوده‌اند، صمیمانه سپاسگزارم.

چکیده

ارزهای دیجیتال در سال‌های اخیر به یک دارایی مهم تبدیل شده‌اند و توانایی پیش‌بینی قیمت آن‌ها مورد توجه سرمایه‌گذاران و معامله‌گران است. این مقاله به بررسی استفاده از مدل‌های یادگیری ماشین برای پیش‌بینی ارز دیجیتال می‌پردازد.

در این پایان‌نامه به معرفی و پیاده‌سازی کتابخانه CryptoPredictions می‌پردازیم که بستری را برای پیاده‌سازی و ارزیابی مدل‌های مختلف یادگیری ماشین برای پیش‌بینی قیمت ارزهای دیجیتال فراهم می‌کند. سپس مدل‌های مختلفی را که در کتابخانه پیاده‌سازی کردیم، از جمله جنگل تصمیم‌گیری تصادفی، حافظه کوتاه‌مدت، اوربیت، آریما، ساریمکس، XGBoost و پرافت را شرح می‌دهیم. طی آزمایش‌های گوناگون به این نتیجه رسیدیم که بهترین عملکرد مربوط به مدل پرافت می‌باشد.

بخش دیگر این پایان‌نامه استفاده از روش رگرسیون چندکی همدیس جهت پیش‌بینی تغییر روند بازار می‌باشد. این روش بازه‌های پیش‌بینی قیمت را تعریف می‌کند و به هر روز یا ساعت یک امتیاز سازگاری اختصاص می‌دهد که نشان می‌دهد بازه‌ی پیش‌بینی قیمت ما چگونه باید محاسبه شود. با استفاده از این بازه‌های پیش‌بینی می‌توان نقاطی را که روند در آن‌ها تغییر می‌کند شناسایی کرد.

پس از آن آزمایش‌هایی را انجام می‌دهیم تا اثربخشی روش جدیدمان را بسنجیم. طی این آزمایشات به این نتیجه می‌رسیم که برخلاف فرض اولیه که احتمالاً کاهش دقت مدل در هنگام تغییر روند را داریم، دقت مدل در نقاطی که در آن‌ها تغییر روند صورت می‌گیرد افزایش می‌یابد.

کلیدواژه‌ها: ارز دیجیتال، رمزارز، یادگیری ماشین، پیش‌بینی، پیش‌بینی روند

فهرست مطالب

۱	مقدمه	۱
۲	۱-۱ تعریف مسئله	۲
۳	۲-۱ اهمیت موضوع	۳
۴	۳-۱ اهداف پژوهش	۴
۴	۴-۱ ساختار پایان نامه	۴
۵	۲ مفاهیم اولیه	۵
۵	۱-۲ رگرسیون چندک	۵
۷	۲-۲ پیش بینی همدیس	۷
۸	۳-۲ رگرسیون چندکی همدیس	۸
۱۲	۴-۲ متریک ها	۱۲
۱۵	۳ کارهای پیشین	۱۵
۱۵	۱-۳ جنگل های تصمیم تصادفی	۱۵
۱۷	۲-۳ حافظه طولانی کوتاه مدت	۱۷
۱۹	۳-۳ واحد بازگشتی دروازه ای	۱۹
۲۰	۴-۳ اوربیت	۲۰
۲۱	۵-۳ آریما	۲۱
۲۲	۶-۳ ساریمکس	۲۲

۲۳	۷-۳ پرافت
۲۴	۸-۳ XGBoost
۲۶	۴ روش‌شناسی
۲۶	۱-۴ کتابخانه
۲۷	۲-۴ پیش‌بینی روند بازار
۲۹	۵ نتایج مربوط به عملکرد مدل‌ها
۲۹	۱-۵ امتیاز دقت و امتیاز $F1$
۲۹	۲-۵ امتیاز بازیابی و امتیاز دقیق
۳۰	۳-۵ سایر متریک‌ها
۳۲	۴-۵ نتایج در بیت‌کوین
۳۷	۶ آزمایش‌های مربوط به پیش‌بینی روند بازار
۴۰	۷ نتیجه‌گیری
۴۲	مراجع
۴۶	واژه‌نامه

فهرست جدول‌ها

- ۱-۵ نتایج آزمایش برای بیت‌کوین ۳۳
- ۱-۶ نتایج متریک‌های گوناگون برای دو حالت با و بدون نقاط خارج از بازه‌ی پیش‌بینی . . ۳۷
- ۲-۶ نتایج میزان بازدهی استراتژی برای دو حالت با و بدون نقاط خارج از بازه‌ی پیش‌بینی . ۳۸

فهرست شکل‌ها

۷	۱-۲ تصویر تابع چک هنگامی که $z = y - \hat{y}$ . . . . .
۱۶	۱-۳ ساختار یک جنگل تصمیم تصادفی . . . . .
۱۷	۲-۳ ساختار گسترش یافته یک شبکه عصبی بازگشتی . . . . .
	۳-۳ معماری حافظه طولانی کوتاه مدت: یک بلوک حافظه واحد برای وضوح نشان داده شده
۱۸	است. . . . .
۱۹	۴-۳ معماری واحد بازگشتی دروازه‌ای . . . . .
۲۳	۵-۳ فهرست نمادها و پارامترهای مدل ساریمکس . . . . .
۲۸	۱-۴ کد پایتون رگرسیون چندکی همدیس . . . . .
۳۰	۱-۵ امتیاز دقت . . . . .
۳۰	۲-۵ امتیاز $F1$ . . . . .
۳۱	۳-۵ امتیاز بازیابی . . . . .
۳۱	۴-۵ امتیاز دقیق . . . . .
۳۲	۵-۵ میانگین درصد خطای مطلق . . . . .
۳۲	۶-۵ میانگین درصد خطای متقارن . . . . .
۳۳	۷-۵ میانگین خطای مقیاس مطلق . . . . .
۳۳	۸-۵ میانگین مربع خطای گزارش . . . . .
۳۴	۹-۵ خطای دقت . . . . .

۳۴	..... ۱۰-۵ امتیاز F1
۳۴	..... ۱۱-۵ امتیاز بازیابی
۳۵	..... ۱۲-۵ امتیاز دقیق
۳۵	..... ۱۳-۵ میانگین خطای متوسط
۳۵	..... ۱۴-۵ مجذور میانگین خطای متوسط
۳۶	..... ۱۵-۵ میانگین درصد خطای مطلق
۳۶	..... ۱۶-۵ میانگین درصد خطای متقارن
۳۶	..... ۱۷-۵ میانگین خطای مقیاس مطلق
۳۹	۱-۶ نمودار مربوط به آزمایش ۱ - نقاط خارج از بازه‌ی پیش‌بینی با قرمز مشخص شده‌اند.

فصل ۱

مقدمه

رمزارها شکلی از ارز دیجیتال هستند که تولید واحدهای ارزی را تنظیم می‌کند و با استفاده از تکنیک‌های رمزنگاری، انتقال وجوه را احراز هویت می‌کند. قابل ذکر است که ارزهای دیجیتال توسط یک مقام مرکزی اداره نمی‌شوند و بر اساس ساختار غیرمتمرکز عمل می‌کنند. از زمان راه اندازی بیت کوین در سال ۲۰۰۹، ارزهای رمزنگاری شده روش انتقال پول توسط مردم را متحول کردند. ارز رمزنگاری شده برای اولین بار در سال ۱۹۹۸ توسط یک دانشمند کامپیوتر به نام وی دای پیشنهاد شد که یک سیستم مبتنی بر رمزنگاری ایجاد کرد که می‌تواند برای تسهیل پرداخت‌ها بین طرفین استفاده شود. این سیستم که "پول ب" ^۱ نام دارد، راه را برای ارزهای رمزیایه آینده هموار کرد.

مشخصات ساختاری سیستماتیک بیت کوین [۱] در نوامبر ۲۰۰۸ توسط یک فرد یا گروه ناشناس با نام مستعار ساتوشی ناکاموتو منتشر شد. بیت کوین اولین ارز دیجیتالی بود که غیرمتمرکز شد. از زمان معرفی بیت کوین در سال ۲۰۰۹، ارزهای دیجیتال نحوه ارسال و دریافت پول را تغییر داده اند. با وجود ایجاد هزاران ارز دیجیتال دیگر و چندین نوسان قیمت از آن زمان، بیت کوین همچنان محبوب ترین و با ارزش ترین ارز دیجیتال در جهان است. در زمان نگارش این مقاله، ارزش بازار بیت کوین از ۴۷۵ میلیارد دلار فراتر رفته است. علاوه بر این، ارزش بازار تمام ارزهای دیجیتال فعال، از جمله بیت کوین، به ۱۷.۱ تریلیون دلار آمریکا می‌رسد [۲].

به دلیل ماهیت غیرمتمرکز اکثر ارزهای دیجیتال، قیمت آنها تحت تأثیر نرخ بهره، نرخ تورم یا سیاست‌های پولی نیست، بلکه بیشتر تحت تأثیر ادراک کاربران بر اساس اخبار، وب سایت‌ها و سایر عناصر غیر اساسی است [۳]. بازارهای سهام تحت تأثیر عوامل مختلفی هستند که باعث ایجاد عدم اطمینان می‌شوند، از جمله مسائل سیاسی و اقتصادی که تأثیر محلی یا جهانی دارند. درک کلیدهای موفقیت یا عواملی که

^۱ b-money

پیش‌بینی‌های دقیق را ارائه می‌دهند، کار دشواری است. ما می‌توانیم با استفاده از هر تکنیکی از جمله شاخص‌های فنی، نوسانات قیمت و تحلیل تکنیکال بازار، بازار را بررسی کنیم. بنابراین نیاز به ابزارهای پیش‌بینی خودکار برای کمک به سرمایه‌گذاران در تصمیم‌گیری برای سرمایه‌گذاری در بیت‌کوین یا سایر ارزهای دیجیتال وجود دارد. پیش‌بینی‌های مدرن بازار سهام معمولاً شامل فناوری‌های اتوماسیون می‌شوند و ما می‌توانیم همان رویکرد و استراتژی را در این حوزه از ارزهای دیجیتال اعمال کنیم.

یادگیری ماشین یک انتخاب قدرتمند و موثر برای استراتژی‌های معاملاتی [۴] است. توانایی آن در کشف روابط پنهان داده‌ای که ممکن است از مشاهدات انسانی گریزان باشد، آن را در پیش‌بینی خروجی‌های عددی مانند قیمت یا حجم و شناسایی خروجی‌های طبقه‌بندی شده مانند روندها ارزشمند می‌کند. با ارائه مدل با داده‌های ورودی اکتشافی، معامله‌گران می‌توانند از طیف گسترده‌ای از مدل‌های یادگیری ماشین برای به دست آوردن بینش و تصمیم‌گیری آگاهانه در معاملات استفاده کنند.

چندین مدل یادگیری ماشینی در تجارت موفق بوده‌اند. مدل‌های رگرسیون، از جمله رگرسیون خطی [۵] و پشتیبان رگرسیون برداری [۶]، تخمین دقیق حرکت قیمت را بر اساس داده‌های تاریخی ارائه می‌دهند. مدل‌های طبقه‌بندی مانند درخت‌های تصمیم [۷] و جنگل‌های تصادفی [۸] در شناسایی روندهای بازار و پیش‌بینی‌های طبقه‌بندی برتری دارند. شبکه‌های عصبی، مانند مدل‌های یادگیری عمیق [۹]، در ثبت الگوهای پیچیده در داده‌های مالی مهارت بالایی دارند.

تحقیقات گسترده کارآمدی یادگیری ماشین را در معاملات نشان داده است، با مطالعاتی که عملکرد برتر و بازدهی بالاتری را در مقایسه با استراتژی‌های سنتی [۱۰] [۱۱] نشان می‌دهد. علاوه بر این، تکنیک‌های یادگیری ماشین برای تجزیه و تحلیل منابع داده جایگزین مانند احساسات در رسانه‌های اجتماعی [۱۲] و مقالات خبری [۱۳] برای به دست آوردن مزیت رقابتی در بازار استفاده شده است.

یادگیری ماشین مجموعه متنوعی از مدل‌ها و تکنیک‌ها را در اختیار معامله‌گران قرار می‌دهد که استراتژی‌های معاملاتی را بهبود می‌بخشد. همانطور که فناوری به پیشرفت خود ادامه می‌دهد و داده‌های بیشتری در دسترس قرار می‌گیرد، انتظار می‌رود نقش یادگیری ماشینی در بازارهای مالی به طور قابل توجهی رشد کند.

۱-۱ تعریف مسئله

در این پروژه ما با دو مسئله مواجه شدیم. مسئله‌ی اول بررسی مدل‌های موجود بر روی داده‌های رمزارزهای گوناگون و ارزیابی روش‌ها می‌باشد. مسئله‌ی دوم پیش‌بینی تغییرات روند بازار است که برای این منظور باید تعریفی برای روند در بازار پیدا می‌کردیم. در فصل روش‌شناسی تعاریف موجود برای روند در بازارهای

مالی آمده است اما روش انتخابی ما استفاده از رگرسیون چندکی همدیس بود که بازه‌های پیش‌بینی برای خروجی مدل ما تعریف می‌کند و ما تغییر روند را خروج قیمت واقعی ارز از آن بازه تعریف می‌کنیم. در فصل آزمایش‌های مربوط به پیش‌بینی روند بازار به ارزیابی کیفیت تعریف ارائه‌شده و نتایج آزمایش‌های مربوط به روش رگرسیون چند همدیسی خواهیم پرداخت.

۲-۱ اهمیت موضوع

دو مورد از اهمیت‌های قابل توجه پیش‌بینی تغییرات روند در بازار ارزهای دیجیتال عبارت است از:

۱. برای کمک به سرمایه‌گذاران در تصمیم‌گیری بهتر

با پیش‌بینی روند قیمت در آینده، سرمایه‌گذاران می‌توانند تصمیمات آگاهانه‌تری در مورد زمان خرید، فروش یا نگهداری ارزهای دیجیتال بگیرند. این می‌تواند به آنها کمک کند تا زیان خود را به حداقل برسانند و سود خود را به حداکثر برسانند.

۲. برای توسعه استراتژی‌های تجاری جدید

یادگیری ماشینی می‌تواند برای توسعه استراتژی‌های معاملاتی جدید که بر اساس داده‌های قیمت تاریخی و سایر عوامل است، استفاده شود. این استراتژی‌ها می‌تواند به معامله‌گران کمک کند تا معاملات سودآورتری داشته باشند.

به صورت کل استفاده از یادگیری ماشین مزایای خاص زیر را دارد که می‌تواند نشان‌دهنده اهمیت استفاده از آن در پیش‌بینی تغییرات روند در رمزارزها باشد.

- **دقت:** الگوریتم‌های یادگیری ماشینی را می‌توان بر روی داده‌های تاریخی آموزش داد تا الگوهای افزایش قیمت ارزهای دیجیتال را بیاموزند. این می‌تواند به بهبود دقت پیش‌بینی‌ها کمک کند.

- **مقیاس‌پذیری:** الگوریتم‌های یادگیری ماشینی را می‌توان برای مدیریت حجم زیادی از داده‌ها مقیاس بندی کرد. این برای بازارهای ارزهای دیجیتال که دائماً در حال تولید داده‌های جدید هستند، مهم است.

- **سفارشی‌سازی:** الگوریتم‌های یادگیری ماشین را می‌توان برای رفع نیازهای خاص سرمایه‌گذاران یا معامله‌گران سفارشی کرد. این به آنها اجازه می‌دهد تا استراتژی‌هایی را توسعه دهند که برای تحمل ریسک و اهداف سرمایه‌گذاری فردی آنها طراحی شده است.

۳-۱ اهداف پژوهش

پروژه شامل دو بخش است که در بخش اول هدف بررسی میزان پیش‌بینی پذیر بودن داده‌های اقتصادی و ارائه بهترین مدل‌های موجود برای پیش‌بینی چنین داده‌هایی است. در بخش دوم توجه به بررسی تغییر حالات بازار و تاثیرات آن در پیش‌بینی داده‌های اقتصادی معطوف است. با توجه به پیچیدگی‌های موجود در بازارها خصوصاً در بازار رمز ارزهای دیجیتال، بخش دوم پروژه با مدل سازی بر روی داده‌های بیت‌کوین صورت گرفته است. لازم به ذکر است که ماهیت چنین مسائلی بسیار پیچیده تر از آن است که بتوان به یک مدل پیش‌بینی قابل اطمینان برای چنین داده‌های اقتصادی رسید، که اگر غیر از این بود شرکت‌های فعال مطرح در حوزه خدمات اقتصادی دیگر دغدغه‌ای نداشتند. لذا توجه به این نکته بسیار مهم است که حاصل این پروژه تحقیقاتی نه لزوماً ارائه مدل پیش‌بینی قابل اعتماد و دقیق برای پیش‌بینی بازار و تغییر حالات آن، که صرفاً مطالعه‌ای بر اعمال فنون یادگیری ماشین موجود بر داده‌های اقتصادی بوده، به امید آنکه مدل‌های به دست آمده از کیفیت پیش‌بینی مطلوب نیز برخوردار باشند.

۴-۱ ساختار پایان‌نامه

این پایان‌نامه در ۶ فصل ارائه شده است. در فصل ۲ به مفاهیم اولیه برای درک روش رگرسیون چندکی همدیس می‌پردازیم و سپس متریک‌هایی که برای ارزیابی مدل‌ها استفاده می‌شوند را معرفی می‌کنیم. در فصل ۳ به مدل‌های معرفی شده در زمینه هوش مصنوعی که برای پیش‌بینی قیمت ارزهای دیجیتال استفاده می‌شوند و در کتابخانه‌مان هم پیاده سازی شده است می‌پردازیم. در فصل ۴ به جزئیات کتابخانه‌ای که آن را پیاده‌سازی کرده‌ایم می‌پردازیم و سپس روش انتخابی برای پیش‌بینی تغییرات روند را با جزئیات کافی شرح می‌دهیم. در فصل ۵ به ارزیابی مدل‌های معرفی شده بر روی رمز ارزهای گوناگون می‌پردازیم. و سپس در فصل ۶ نتایج آزمایشات مربوط به پیش‌بینی تغییرات روند بازار با استفاده از رگرسیون چندکی همدیس را مورد بررسی قرار می‌دهیم.

فصل ۲

مفاهیم اولیه

در این بخش به معرفی پیش‌نیازهای درک روش رگرسیون چندکی همدیس اشاره می‌کنیم که روش انتخابی برای پیش‌بینی تغییرات روند در قیمت رمزارزها استفاده می‌شود. سپس متریک‌هایی که برای ارزیابی مدل‌های مختلف هوش مصنوعی به صورت گسترده استفاده می‌شوند را معرفی می‌کنیم.

۲-۱ رگرسیون چندک

هدف از رگرسیون چندک شرطی^۱ [۱۴] تخمین یک چندک معین مانند میانه Y مشروط بر X است. به یاد بیاورید که تابع توزیع شرطی Y با توجه به $x = X$ است.

$$F(y|X=x) := P\{Y \leq y|X=x\},$$

و این که α امین تابع چندک شرطی

$$q_\alpha(x) := \inf\{y \in R : F(y|X=x) \geq \alpha\}$$

چندک پایین و بالا را به ترتیب برابر با $q_{\alpha_{lo}} = \alpha/2$ و $q_\alpha = 1 - \alpha/2$ قرار می‌دهیم. با داشتن جفت $q_{\alpha_{lo}}$ و $q_{\alpha_{hi}}$ به عنوان تابع چندک شرطی می‌توانیم بازه پیش‌بینی شرطی Y را به شرط $X = x$ با پوشش نادرست α با

$$C(x) := [q_{\alpha_{lo}}(X), q_{\alpha_{hi}}(X)]$$

---

^۱ conditional quantile regression

به دست آورد.

با تعریف این تابع، شرط

$$C(x) := P\{Y \in C(X)|X = x\} \geq 1 - \alpha$$

ارضا می شود. همچنین باید به این مسئله توجه شود که طول بازه ی $C(x)$ می تواند تا حد زیادی به مقدار x بستگی داشته باشد. عدم قطعیت در پیش بینی Y به طور طبیعی در طول بازه منعکس می شود.

تخمین چندک از داده

تحلیل رگرسیون کلاسیک میانگین شرطی پاسخ آزمون Y_{n+1} را با توجه به ویژگی های $X_{n+1}=x$ با به حداقل رساندن مجموع مجذور باقیمانده در n نقطه آموزشی تخمین می زند:

$$\hat{\mu} = \mu(x; \hat{\theta}), \quad \hat{\theta} = \underset{\theta}{\operatorname{argmin}} \frac{1}{n} \sum_{i=1}^n (Y_i - \mu(X_i; \theta))^2 + R(\theta)$$

در اینجا θ پارامتر مدل رگرسیون است و $\mu(x; \theta)$ تابع رگرسیون است و همچنین R یک تنظیم کننده بالقوه^۲ است.

به طور مشابه رگرسیون چندک یک تابع چند شرطی q_α از Y_{n+1} به شرط $X_{n+1} = x$ را تخمین می زند.

$$\hat{q}_\alpha(x) = f(x, \hat{\theta}), \quad \hat{\theta} = \underset{\theta}{\operatorname{argmin}} \frac{1}{n} \sum_{i=1}^n p_\alpha(Y_i, f(X_i; \theta)) + R(\theta)$$

به گونه ای که $f(x, \hat{\theta})$ تابع رگرسیون چندک است و p_α تابع ضرر "تابع چک"^۳ [۱۴] [۱۵] است که توسط

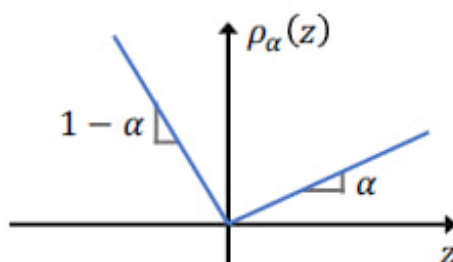
$$p_\alpha(y, \hat{y}) := \begin{cases} \alpha(y - \hat{y}), & \text{اگر } y - \hat{y} > 0, \\ (1 - \alpha)(\hat{y} - y), & \text{در غیر این صورت} \end{cases}$$

تعریف می شود و در شکل ۲-۱ نمایش داده شده است. سادگی و عمومیت این فرمول باعث می شود که رگرسیون چندک به طور گسترده ای قابل اجرا باشد. مشابه رگرسیون کلاسیک، می توان از طیف وسیعی از روش های یادگیری ماشین برای طراحی و یادگیری $\hat{q}_\alpha$ استفاده کرد [۱۶] [۱۷] [۱۸] [۱۹] [۲۰].

همه موارد بالا یک استراتژی واضح را برای ایجاد یک باند پیش بینی با نرخ پوشش نامی نشان می دهد:

ابتدا $\hat{q}_{\alpha_{lo}}(x)$ و $\hat{q}_{\alpha_{hi}}(x)$ را با رگرسیون چند تخمین می زنیم، سپس $\hat{C}(X_{n+1}) = [q_{\alpha_{lo}}(\hat{X}_{n+1}), q_{\alpha_{hi}}(\hat{X}_{n+1})]$ را به عنوان تخمین خروجی محاسبه می کنیم. این رویکرد به طور گسترده قابل اجرا است و اغلب در عمل به خوبی کار می کند و فواصل زمانی را به وجود می آورد که با ناهمسانی سازگار است. با این حال، زمانی

^۲ potential regularizer
^۳ check function

شکل ۲-۱: تصویر تابع چک هنگامی که $z = y - \hat{y}$

که $C(X)$ با فاصله تخمینی $\hat{C}(X_{n+1})$ جایگزین شود، تضمینی برای برآورده کردن فرض پوشش^۴ وجود ندارد. در واقع، عدم وجود هر گونه تضمین برای تعداد نمونه محدود گاهی اوقات می‌تواند مشکل‌ساز باشد. این نگرانی توسط آزمایش‌های گوناگون تأیید می‌شود، که نشان می‌دهد فواصل ایجاد شده توسط شبکه‌های عصبی می‌توانند به طور قابل توجهی پنهان شوند.

تحت شرایط منظم خاص و برای مدل‌های خاص، تخمین توابع چندک شرطی از طریق تابع چک به طور مجانبی ثابت است [۱۹] [۱۵]. روش‌های مرتبطی که از تابع چک را به حداقل نمی‌رسانند، مانند جنگل‌های تصادفی چندکی^۵ [۲۱]، نیز مجانبی سازگار هستند. اما برای به دست آوردن پوشش معتبر در نمونه‌های محدود، باید از مجموعه‌ای متفاوت از ایده‌ها استفاده کنیم، از پیش‌بینی همدیس.

۲-۲ پیش‌بینی همدیس

پیش‌بینی همدیس [۲۲] [۲۳] فواصل پیش‌بینی را به گونه‌ای ایجاد می‌کند که ضمانت پوشش در نمونه‌های محدود رعایت شود. برای این که رویه اصلی یا کامل به صورت دقیق اجرا شود باید الگوریتم رگرسیون بینهایت بار فراخوانی شود. در مقابل، روش تقسیم، یا استقرایی، پیش‌بینی همدیس [۲۴] [۲۵] از این مشکل، به قیمت تقسیم داده‌ها جلوگیری می‌کند.

بر اساس مفروضات ارائه شده در [۲۶]، روش تقسیم همدیس^۶ با تقسیم داده‌های آموزشی به دو زیرمجموعه مجزا آغاز می‌شود: یک مجموعه آموزشی مناسب $\{(X_i, Y_i) : i \in I_1\}$ و مجموعه کالیبراسیون $\{(X_i, Y_i) : i \in I_2\}$. سپس، با توجه به هر الگوریتم رگرسیون A ^۷، یک مدل رگرسیون برای مجموعه

^۴coverage

^۵quantile random forests

^۶split conformal method

^۷در پیش‌بینی کاملاً همدیس، الگوریتم رگرسیون باید داده‌ها را به صورت مبادله‌ای رفتار کند، اما چنین محدودیتی برای پیش‌بینی همدیس تقسیم‌بندی اعمال نمی‌شود.

آموزشی برازش می‌شود:

$$\hat{\mu}(x) \Leftarrow A(\{(X_i, Y_i) : i \in I_1\})$$

سپس، باقیمانده مطلق بر روی مجموعه کالیبراسیون به شرح زیر محاسبه می‌شود

$$R_i = |Y_i - \hat{\mu}(X_i)|, \quad i \in I_2.$$

برای یک سطح معین α ، سپس چندک از توزیع تجربی باقیمانده‌های مطلق را محاسبه می‌کنیم

$$Q_{1-\alpha}(R, I_2) := (1 - \alpha)(1 + 1/|I_2|).$$

در آخر بازه‌ی پیش‌بینی برای نقطه جدید X_{n+1} توسط

$$C(X_{n+1}) = [\hat{\mu}(X_{n+1}) - Q_{1-\alpha}(R, I_2), \hat{\mu}(X_{n+1}) + Q_{1-\alpha}(R, I_2)]$$

به دست می‌آید.

با نگاهی دقیق‌تر به فاصله پیش‌بینی فرمول بالا متوجه یک محدودیت عمده در این روش می‌شویم: طول $C(X_{n+1})$ ثابت و برابر با $2Q_{1-\alpha}(R, I_2)$ مستقل از X_{n+1} است. لی و همکاران [۱۵] مشاهده کردند که فواصل تولید شده توسط روش کاملاً هم‌دیس نیز فقط کمی با X_{n+1} متفاوت است، مشروط بر اینکه الگوریتم رگرسیون نسبتاً پایدار باشد. این ما را به این نتیجه می‌رساند که از رویکردی اصولی برای ساخت فواصل پیش‌بینی هم‌دیس با عرض متغیر استفاده کنیم.

۳-۲ رگرسیون چندکی هم‌دیس

در این بخش روش رگرسیون چندکی هم‌دیس^۸ بررسی می‌شود. این روش با تقسیم داده به دو بخش مجموعه آموزشی I_1 و مجموعه کالیبراسیون I_2 شروع می‌شود. با داشتن الگوریتم رگرسیون چندک A ، دو تابع چندک شرطی $\hat{q}_{\alpha_{lo}}$ و $\hat{q}_{\alpha_{hi}}$ را روی مجموعه آموزشی برازش می‌کنیم.

$$\{\hat{q}_{\alpha_{lo}}, \hat{q}_{\alpha_{hi}}\} \Leftarrow A(\{(X_i, Y_i) : i \in I_1\})$$

در گام بعد، ما نمرات انطباق^۹ که وظیفه تعیین کمیت خطای ایجاد شده توسط پیش‌بینی افزوده شده را دارد برای هر $i \in I_2$ حساب می‌کنیم.

$$E_i := \max\{\hat{q}_{\alpha_{lo}}(X_i) - Y_i, Y_i - \hat{q}_{\alpha_{hi}}(X_i)\}$$

Conformalized Quantile Regression (CQR)^۸
conformity scores^۹

نمره انطباق E_i تفسیر زیر را دارد. اگر Y_i زیر نقطه پایینی پایین بازه باشد آنگاه $Y_i < \hat{q}_{\alpha_{lo}}(X_i)$ که در نتیجه $E_i = |Y_i - \hat{q}_{\alpha_{lo}}(X_i)|$ اندازه خطای رخ داده می‌باشد.

به طور مشابه، اگر Y_i بالاتر از نقطه بالایی بالای بازه باشد آنگاه $Y_i > \hat{q}_{\alpha_{hi}}(X_i)$ و $E_i = |Y_i - \hat{q}_{\alpha_{hi}}(X_i)|$. در آخر اگر Y_i عضو بازه‌ی $[\hat{q}_{\alpha_{lo}}(X_i), \hat{q}_{\alpha_{hi}}(X_i)]$ باشد، آنگاه E_i عدد بزرگ‌تر در مجموعه‌ی دو عدد نامنفی $[Y_i - \hat{q}_{\alpha_{lo}}(X_i), \hat{q}_{\alpha_{hi}}(X_i) - Y_i]$ که در نتیجه خودش هم نا منفی است. در نهایت، با توجه به داده‌های ورودی جدید X_{n+1} ، فاصله پیش‌بینی برای Y_{n+1} را به شکل زیر می‌سازیم

$$C(X_{n+1}) = [\hat{q}_{\alpha_{lo}}(X_{n+1}) - Q_{1-\alpha}(E, I_2), \hat{q}_{\alpha_{hi}}(X_{n+1}) + Q_{1-\alpha}(E, I_2)]$$

به طوری که $Q_{1-\alpha}(E, I_2)$ برابر است با $(1-\alpha)(1+1/|I_2|)$ امین چندک تجربی مجموعه $\{E_i : i \in I_2\}$ است.

قضیه‌ی ۱-۲ اگر (X_i, Y_i) و $i = 1, \dots, n$ قابل تعویض باشند، آنگاه بازه پیش‌بینی $C(X_{n+1})$ به دست آمده توسط الگوریتم رگرسیون چندکی هم‌مدیس شرط زیر را ارضا می‌کند.

$$P\{Y_{n+1} \in C(X_{n+1}) \geq 1 - \alpha\}$$

همچنین اگر نمرات انطباق E_i مجزا باشند، آنگاه فاصله پیش‌بینی تقریباً کاملاً کالیبره شده است یعنی:

$$P\{Y_{n+1} \in C(X_{n+1}) \leq 1 - \alpha + \frac{1}{|I_2| + 1}\}.$$

اثبات:

فرض کنید E_{n+1} نمره انطباق نقطه (X_{n+1}, Y_{n+1}) در مجموعه تست باشد. با ساختن بازه پیش‌بینی داریم:

$$Y_{n+1} \in C(X_{n+1}) \quad \text{اگر و تنها اگر} \quad E_{n+1} \leq Q_{1-\alpha}(E, I_2),$$

و به صورت مشخص

$$P\{Y_{n+1} \in C(X_{n+1}) | (X_i, Y_i) : i \in I_1\} = P\{E_{n+1} \leq Q_{1-\alpha}(E, I_2) | (X_i, Y_i) : i \in I_1\}.$$

حال چون جفت‌های (X_i, Y_i) قابل تعویض هستند در نتیجه E_i برای $i \in I_2$ و $i = n+1$ در نتیجه طبق لم ۲ بر روی چندهای تجربی (در پیوست A مقاله [۲۶])

$$P\{E_{n+1} \leq Q_{1-\alpha}(E, I_2) | (X_i, Y_i) : i \in I_1\} \geq 1 - \alpha$$

و تحت فرض اضافه این که E_i ها متمایز هستند

$$P\{E_{n+1} \leq Q_{1-\alpha}(E, I_2) | (X_i, Y_i) : i \in I_1\} \leq 1 - \alpha + \frac{1}{|I_2| + 1}$$

قضیه ۲-۲ با تعریف بازه‌ی پیش‌بینی

$$C(X_{n+1}) = [\hat{q}_{\alpha_{lo}}(X_{n+1}) - Q_{1-\alpha}(E, I_2), \hat{q}_{\alpha_{hi}}(X_{n+1}) + Q_{1-\alpha}(E, I_2)]$$

به نحوی که $Q_{1-\alpha}(E_{lo}, I_2)$ برابر است با $(1 - \alpha_{lo})$ مین چندک تجربی $\{\hat{q}_{\alpha_{lo}}(X_i) - Y_i : i \in I_2\}$ و $Q_{1-\alpha}(E_{hi}, I_2)$ برابر است با $(1 - \alpha_{hi})$ مین چندک تجربی $\{\hat{q}_{\alpha_{hi}}(X_i) - Y_i : i \in I_2\}$. اگر نمونه‌ها (X_i, Y_i) و $i = 1, \dots, n$ قابل تعویض باشند، آنگاه داریم

$$P\{Y_{n+1} \geq \hat{q}_{\alpha_{lo}}(X_{n+1}) - Q_{1-\alpha_{lo}}(E_{lo}, I_2)\} \geq 1 - \alpha_{lo}$$

و

$$P\{Y_{n+1} \leq \hat{q}_{\alpha_{lo}}(X_{n+1}) + Q_{1-\alpha_{hi}}(E_{lo}, I_2)\} \geq 1 - \alpha_{hi}$$

در نتیجه با فرض $\alpha = \alpha_{lo} + \alpha_{hi}$ داریم که $\alpha = 1 - \alpha$

اثبات:

دو فرمول بالا به ترتیب معادل $\hat{q}_{\alpha_{lo}} - Y_{n+1} \leq Q_{1-\alpha_{lo}}(E_{lo}, I_2)$ و $\hat{q}_{\alpha_{hi}} - Y_{n+1} \leq Q_{1-\alpha_{hi}}(E_{hi}, I_2)$ هستند. بنابراین می‌توانیم لم ۲ را دوبار، به همان روشی که در اثبات قضیه ۱ انجام دادیم، اعمال کنیم.

ملاحظات عملی

رگرسیون چندک همدیس می‌تواند طیف وسیعی از روش‌های رگرسیون چندک [۱۴] [۱۶] [۱۷] [۱۸] [۲۱] [۱۹] [۲۷] [۲۰] را برای تخمین توابع چندک شرطی، q_{lo} و q_{hi} در خود جای دهد. برآوردگرها حتی می‌توانند مجموعه‌ای از الگوریتم‌های رگرسیون چندکی مختلف باشند.

از آنجا که الگوریتم رگرسیون چندک زیربنایی ممکن است مجموعه آموزشی مناسب را به روش‌های دلخواه پردازش کند، چارچوب این روش انعطاف‌پذیری گسترده‌ای را در تنظیم فرایارامتر فراهم می‌کند. به عنوان مثال تنظیم فرایارامترهای معمولی شبکه‌های عصبی، مانند اندازه دسته، نرخ یادگیری و تعداد دوره‌ها. ابرپارامترها ممکن است، طبق معمول، با اعتبارسنجی متقاطع^{۱۰} انتخاب شوند، جایی که ما میانگین طول بازه را بر روی چین‌ها^{۱۱} به حداقل می‌رسانیم. در این راستا، دو جزئیات پیاده‌سازی خاص بیان می‌شود.

^{۱۰} cross-validation
^{۱۱} folds

۱. رگسیون چندکی گاهی بیش از حد محافظه کارانه است که منجر به فواصل پیش‌بینی غیر ضروری می‌شود. در تجربه ما، جنگل‌های رگسیون چندک [۲۱] اغلب بیش از حد محافظه‌کار هستند و شبکه‌های عصبی چندک [۱۷] گاهی اوقات چنین هستند. ما می‌توانیم این مشکل را با تنظیم چندک‌های اسمی به‌عنوان فرآپارامترهای اضافی در اعتبارسنجی متقاطع کاهش دهیم. قابل ذکر است، این تنظیم ضمانت پوشش را باطل نمی‌کند، اما ممکن است فواصل کوتاه تری را به همراه داشته باشد، همانطور که بعضی آزمایشات تأیید می‌شود.

۲. برای کاهش هزینه محاسباتی، به جای برآزش دو شبکه عصبی مجزا برای تخمین توابع چندک پایین و بالایی، می‌توانیم تخمین تک بعدی استاندارد پاسخ مجهول را با یک تخمین دو بعدی از چندک‌های پایین و بالایی جایگزین کنیم. به این ترتیب، بیشتر پارامترهای شبکه بین دو تخمین‌گر کمیت به اشتراک گذاشته می‌شوند.

۲-۴ متریک‌ها

پس از به دست آوردن پیش‌بینی‌های نهایی مدل، اعتبار سنجی داده‌ها معمولاً با محاسبه متریک‌های زیر انجام می‌شود:

میانگین خطای مطلق این میانگین قدر مطلق تفاوت بین قیمت پیش‌بینی شده و ارزش واقعی است. تفسیر آن آسان است و با ارائه خطا در واحدهای داده‌ها و پیش‌بینی به شما سود می‌رساند. با این حال، موارد پرت را جریمه نمی‌کند (که می‌تواند در پیش‌بینی قیمت خیلی مهم نباشد). مهم‌ترین اشکال این معیار این است که به مقیاس وابسته است، بنابراین نمی‌توانیم ارزش‌های دیجیتال مختلف را با واحدهای مختلف مقایسه کنیم.

$$MAE = \frac{1}{n} \sum_{i=1}^n |A_i - F_i|$$

میانگین مربعات خطا این روش میانگین مجذور تفاوت‌های قیمت پیش‌بینی شده و ارزش واقعی است. در این معیار، داده‌های پرت به شدت مجازات می‌شوند. از سوی دیگر، از آنجایی که خطا در واحدهای اصلی داده‌ها و پیش‌بینی نیست، تفسیر آن دشوارتر است. همچنین وابسته به مقیاس است، بنابراین مشکل مشابهی مانند میانگین خطای مطلق داریم.

$$MSE = \frac{1}{n} \sum_{i=1}^n (A_i - F_i)^2$$

ریشه میانگین مربعات خطا این همان خطای میانگین مربعات است، جدا از اینکه در پایان نتیجه را جذر می‌دهیم. در این متریک، نقاط پرت به شدت مانند خطای میانگین مربعات مجازات می‌شوند و نقطه قوت آن قرار گرفتن در واحدهای داده و پیش‌بینی است. این به نوعی بهترین دنیای خطای میانگین مربعات و میانگین درصد مطلق خطا است. اما، از آنجایی که خطا را مربع می‌کنید، باز هم می‌تواند کمتر قابل تفسیر باشد. علاوه بر این، وابسته به مقیاس است.

$$RMSE = \sqrt{\frac{1}{n} \sum_{i=1}^n (A_i - F_i)^2}$$

میانگین درصد مطلق خطا

میانگین درصد مطلق خطا میانگین درصد اختلاف بین مقدار واقعی و پیش‌بینی است. این اغلب به عنوان معیار پایه برای اندازه‌گیری بیشتر مدل‌های پیش‌بینی استفاده می‌شود. میانگین درصد مطلق خطا نه

تنها به راحتی قابل تفسیر است، بلکه مستقل از مقیاس است که به ما امکان می‌دهد ارزش‌های دیجیتالی مختلف را با هم مقایسه کنیم. با این وجود، در رمزارزهای با ارزش واقعی نزدیک به صفر، ممکن است خطای بی‌نهایت داشته باشیم. در این متریک، پیش‌بینی‌های پایین‌تر به خطای ۱۰۰ درصد محدود می‌شوند، اما پیش‌بینی‌های بالاتر می‌تواند به خطای بی‌نهایت افزایش یابد، بنابراین، به پیش‌بینی کمتر سوگیری دارد.

$$MAPE = \frac{1}{n} \sum_{i=1}^n \left(100 \times \frac{|A_i - F_i|}{A_i} \right)$$

خطای درصد مطلق میانگین متقارن

این یک توسعه میانگین درصد مطلق خطا است. این میانگین ۲۰۰ برابر اختلاف بین مقدار واقعی و پیش‌بینی تقسیم بر مجموع مقادیر مطلق آنها است. این دیگر به نفع پیش‌بینی‌های پایین‌تر نیست. اکنون کاملاً بین ۰٪ و ۱۰۰٪ محدود شده است. از آنجایی که مخرج می‌تواند هنوز در حدود صفر باشد، هنوز احتمال مقادیر بی‌نهایت وجود دارد. علاوه بر این، تفسیر یک متریک بین ۰٪ و ۱۰۰٪ ممکن است دشوار باشد. یکی از مشکلات احتمالی خطای درصد مطلق میانگین متقارن این است که متقارن نیست زیرا پیش‌بینی‌های بیش از حد و کمتر به طور یکسان در نظر گرفته نمی‌شوند. این نکته با مثال زیر با استفاده از فرمول خطای درصد مطلق میانگین متقارن نشان داده شده است:

• پیش‌بینی بالاتر از قیمت واقعی: $A_t = 100$ و $F_t = 110$ نتیجه می‌دهد $SMAPE = 9/09\%$

• پیش‌بینی کمتر از قیمت واقعی: $A_t = 100$ و $F_t = 90$ نتیجه می‌دهد $SMAPE = 10/52\%$

$$SMAPE = \frac{1}{n} \sum_{i=1}^n \left(200 \times \frac{|A_i - F_i|}{|A_i| + |F_i|} \right)$$

میانگین خطای مقیاس مطلق دو حالت دارد. در حالتی که فصلی بودن را در نظر نگیریم:

$$MASE = \frac{\frac{1}{n} \sum_{i=1}^n A_i - F_i}{\frac{1}{T-1} \sum_{t=2}^T A_t - A_{t-1}} = \frac{MAE}{\frac{1}{T-1} \sum_{t=2}^T A_t - A_{t-1}}$$

در حالتی که فصلی بودن را در فرمول اعمال کنیم.

$$MASE = \frac{\frac{1}{n} \sum_{i=1}^n A_i - F_i}{\frac{1}{T-m} \sum_{t=m+1}^T A_t - A_{t-m}} = \frac{MAE}{\frac{1}{T-m} \sum_{t=m+1}^T A_t - A_{t-m}}$$

این متریک میانگین خطای مطلق مقیاس برای سری‌های زمانی فصلی و غیرفصلی است و احتمالاً بهترین و منصفانه‌ترین معیار برای استفاده است. این متریک خروجی را با پیش‌بینی ساده مقایسه می‌کند.

پیش‌بینی‌های ساده مقرون به صرفه‌ترین مدل پیش‌بینی هستند و معیاری را ارائه می‌دهند که می‌توان با آن مدل‌های پیچیده‌تر را مقایسه کرد. این روش پیش‌بینی فقط برای داده‌های سری زمانی مناسب است. با استفاده از رویکرد ساده لوحانه، پیش‌بینی‌هایی تولید می‌شود که برابر با آخرین مقدار مشاهده شده است. این روش برای سری‌های زمانی اقتصادی و مالی، که اغلب دارای الگوهایی هستند که پیش‌بینی دقیق و قابل اعتماد آن‌ها دشوار است، بسیار خوب عمل می‌کند. اگر اعتقاد بر این است که سری زمانی فصلی دارد، رویکرد ساده لوحانه فصلی ممکن است در جایی که پیش‌بینی‌ها برابر با مقدار فصل گذشته باشد، مناسب‌تر باشد.

در نماد سری زمانی: $\hat{y}_{T+h|T} = y_t$

در میانگین خطای مطلق اگر خطا کمتر از یک باشد، می‌توان نتیجه گرفت که پیش‌بینی بهتر از یک پیش‌بینی ساده متوسط است. برعکس، اگر بیش از یک مورد وجود داشته باشد، پیش‌بینی بدتر از یک پیش‌بینی ساده و متوسط است. مزایای این معیار، استقلال مقیاس و جریمه کردن مقدار زیر پیش‌بینی و بیش از پیش‌بینی به طور مساوی است.

میانگین مربعات خطای لگاریتمی این روش نسبت یا تفاوت نسبی بین مقادیر واقعی و پیش‌بینی شده را با محاسبه میانگین مجذور لگاریتم مقدار واقعی به اضافه یک تقسیم بر مقدار پیش‌بینی شده به اضافه یک اندازه‌گیری می‌کند. این سنج، پیش‌بینی‌های کمتر را بیشتر از پیش‌بینی بیش از حد مجازات می‌کند. با این حال، تفسیر آن آسان نیست.

$$MSLE = \frac{1}{n} \sum_{i=1}^n \left(\log\left(\frac{A_i + 1}{F_i + 1}\right) \right)^2$$

فصل ۳

کارهای پیشین

در این فصل مدل‌های پیاده‌سازی شده در کتاب‌خانه که در فصل ۵ مورد آزمایش فرار می‌گیرند را معرفی می‌کنیم و ریاضیات هر مدل را به دقت مورد بررسی قرار می‌دهیم.

۳-۱ جنگل‌های تصمیم تصادفی

مسئله‌ی جنگل‌های تصمیم تصادفی^۱ یک تکنیک یادگیری ماشین است که از درخت‌های تصمیم^۲ استفاده می‌کند تا یک مدل پیشبینی ایجاد کند [۲۸]. درخت‌های تصمیم همچنین در پیشبینی قیمت بیتکوین هم استفاده شده‌اند [۲۹]. در ۲۰۱۶ Khaidem و بقیه برای پیشبینی روند ارزش سهام شرکت‌هایی مثل اپل، سامسونگ، الکترونیکس و جنرال الکتریک در بازار نزدیک^۳ از درخت‌های تصمیم استفاده کرده‌اند.

به طور خاص جنگل‌های تصمیم تصادفی یک تکنیک مجموعه‌ای^۴ است که از درخت‌های تصمیم و بسته‌بندی^۵ تشکیل شده است [۳۰]. این باعث می‌شود نمونه داده‌های گوناگون برای آموزش هر درخت برای یک مسئله یکسان استفاده شوند. درختان مختلف هنگام استفاده از بسته‌بندی، بخش‌های متمایز داده را مشاهده می‌کنند. هیچ درختی تمام داده‌های آموزشی را نمی‌بیند که سبب می‌شود تا در هنگام ادغام نتایج، برخی از بی‌دقتی‌های درخت‌ها جبران شود و پیشبینی قابل تعمیم تری داشته باشیم. [۳۱]

بیش‌برازش^۶ یکی از مشکلات اصلی است که می‌تواند اثرات مخربی بر نتایج مدل داشته باشد. با

---

^۱ Random Forest

^۲ Decision Trees

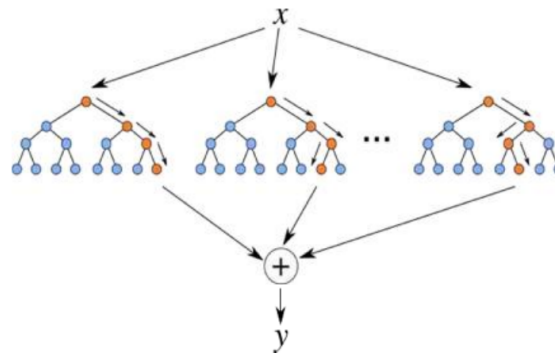
^۳ NASDAQ

^۴ ensemble method

^۵ bagging

^۶ Overfitting

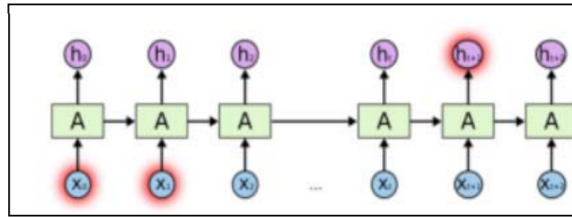

شکل ۳-۱: ساختار یک جنگل تصمیم تصادفی

این وجود، اگر درختان تصمیم تصادفی به اندازه کافی وجود داشته باشد، مشکل بیش‌برازش رخ نمی‌دهد. همچنین مقادیر از دست رفته را می‌توان توسط جنگل‌های تصمیم تصادفی مدیریت کرد. همانطور که قبلاً اشاره شد، جنگل‌های تصمیم تصادفی بر اساس تکنیک متفاوتی به نام بسته بندی می‌باشد که مستلزم اجرای یک بوت استرپ^۷ بر روی داده‌های آزمایش که بر روی داده‌ی ورودی نمونه گیری شده اند و دارای تعداد ثابتی متغیر هستند.

یک نمونه تصادفی از N مورد از مجموعه آموزشی با جایگزینی گرفته می‌شود. این نمونه مجموعه آموزشی برای ساخت درخت i را تشکیل می‌دهد. با توجه به اینکه تعداد متغیرهای ورودی M است، تعداد متغیرهای انتخاب شده برای هر گره m است ($m < M$) که در طول تولید بلوک ثابت می‌ماند. سپس بلوک با تقسیم آن و استفاده از تقسیم بهینه خواص m با گره مرتبط می‌شود. تعداد پیش‌بینی‌کننده‌های ارزیابی شده در هر بخش تقریباً برابر است با جذر تعداد کل پیش‌بینی‌کننده‌ها. موثرترین روش برای تعیین مقدار مناسب آنالیز خطای میانگین مربعات خارج از کیسه^۸ برای مقادیر مختلف m است. به طور کلی، اگر متغیرهای انتخاب شده در هر گره بسیار به هم متصل باشند، مقادیر کوچک m منجر به نتایج مطلوب می‌شود. در نتیجه، در هر گره، m مشاهده برای آموزش و $M-m$ مشاهده برای آزمایش استفاده می‌شود. به صورت کلی، با توجه به مجموعه آموزشی D با اندازه n می‌توان m مجموعه آموزشی جدید $D_{i=1}^m \dots D_m$ با اندازه n' از m نمونه با جایگزینی ایجاد کرد. پس از آن، هر درخت تصمیم با استفاده از مجموعه داده D_i آموزش داده می‌شود. علاوه بر این، همانطور که در شکل ۳-۱ نشان داده شده است، به گره‌های هر درخت وارد می‌شود تا زمانی که مشاهده جدیدی داشته باشد، پیش‌بینی کند.

Bootstrap^۷
out-of-bag^۸

شکل ۲-۳: ساختار گسترش یافته یک شبکه عصبی بازگشتی

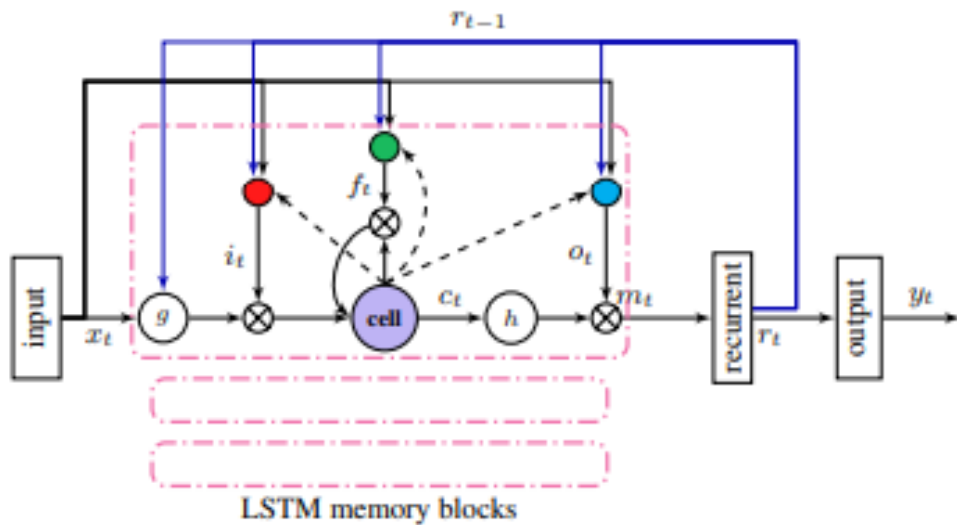
۲-۳ حافظه طولانی کوتاه مدت

حافظه طولانی کوتاه مدت^۹ شکل دیگری از شبکه عصبی بازگشتی^{۱۰} می باشد. حافظه طولانی کوتاه مدت توسط Hochreiter و Schmidhuber در سال ۱۹۹۷ طراحی شد [۳۲]. این مدل بعدها توسط چندین محقق توسعه پیدا کرد و رایج شد. این شبکه از ماژول هایی با سازگاری بازگشتی مشابه شبکه های عصبی بازگشتی تشکیل شده است. تمایز بین حافظه طولانی کوتاه مدت و شبکه بازگشتی عصبی در ارتباط بین لایه های پنهان شبکه بازگشتی عصبی می باشد. ساختار شبکه عصبی بازگشتی در شکل ۲-۳ نشان داده شده است. تنها تمایز این دو مدل در حافظه ی سلول لایه پنهان می باشد. همچنین طراحی سه دروازه منحصر به فرد به طور موثر مشکل محو شدن گرادیان را حل می کند. شکل ۳-۳ ساختار حافظه طولانی کوتاه مدت را نشان می دهد [۳۳] [۳۴].

شکل ؟؟ توضیح می دهد که شبکه عصبی بازگشتی دارای نقص هایی است که ممکن است در ورودی مشاهده شود. این مشکل توسط Bengio و همکاران در ۱۹۹۴ کشف شد. [۳۵]. X_1, X_0 دارای گستره بسیار وسیعی از اطلاعات X_t, X_{t+1} هستند، به طوری که وقتی h_{t+1} به اطلاعات نیاز دارد، اطلاعات مربوط به X_1, X_0 در شبکه عصبی بازگشتی قادر به یادگیری پیوند دادن اطلاعات نیست. زیرا حافظه قدیمی که ذخیره می شود با گذشت زمان به طور فزاینده ای بی فایده می شود با توجه به اینکه حافظه جدید بازنویسی می شود یا جایگزین می شود.

همانطور که در شکل ۳-۳ نشان داده شده است، واحدهای ویژه حافظه طولانی کوتاه مدت (لایه های پنهان مکرر) حاوی بلوک های حافظه هستند. علاوه بر سلول های حافظه با اتصالات خود که وضعیت زمانی شبکه را ذخیره می کنند، بلوک های حافظه همچنین دارای واحدهای ضربی به نام دروازه هستند که جریان اطلاعات را تنظیم می کنند. در معماری اصلی، هر بلوک حافظه شامل یک دروازه ورودی و یک دروازه خروجی بود. کنترل جریان فعال سازی ورودی به سلول حافظه، دروازه ورودی است. دروازه خروجی جریان فعال سازی سلول از سلول به بقیه شبکه را تنظیم می کند. متعاقباً، بلوک حافظه دروازه فراموشی

^۹Long Short-Term Memory(LSTM)
^{۱۰}Recurrent Neural Network(RNN)

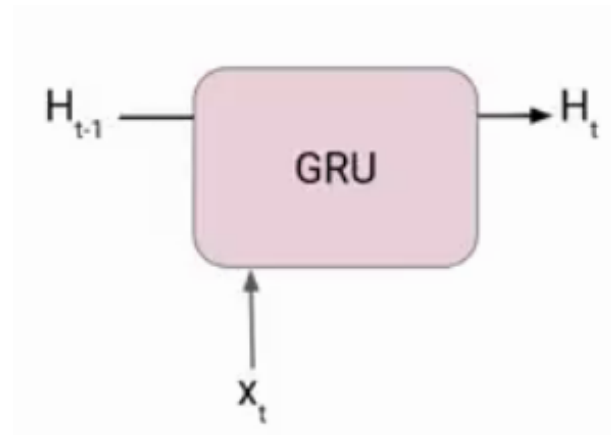

شکل ۳-۳: معماری حافظه طولانی کوتاه مدت: یک بلوک حافظه واحد برای وضوح نشان داده شده است.

[۳۶] را دریافت کرد. این نقص مدل‌های حافظه طولانی کوتاه مدت را برطرف می‌کرد که مانع از پردازش جریان‌های ورودی پیوسته که به دنباله‌های بعدی تقسیم نمی‌شدند، می‌شد. دروازه فراموشی، وضعیت داخلی سلول را قبل از افزودن آن به عنوان ورودی به سلول از طریق پیوند خود بازگشتی، مقیاس می‌کند، در نتیجه حافظه سلول را به روشی تطبیقی فراموش یا تنظیم مجدد می‌کند. علاوه بر این، معماری حافظه طولانی کوتاه مدت معاصر شامل اتصالات چشمی از سلول‌های داخلی خود به دروازه‌های همان سلول است تا زمان‌بندی دقیق خروجی را یاد بگیرد [۳۷].

یک نگاشت از یک دنباله ورودی $x = (X_0, X_1, \dots, X_t)$ به دنباله خروجی $y = (Y_0, Y_1, \dots, Y_t)$ توسط یک حافظه طولانی کوتاه مدت به وسیله محاسبه واحد فعال‌سازی شبکه به صورت تکرارپذیر برای $i=1$ تا t به دست می‌آید.

در این فرمول‌ها σ, f, i, o و c به ترتیب تابع سیگموئید لجستیک، دروازه ورودی، دروازه فراموشی، دروازه خروجی و بردار فعال‌سازی سلول هستند که همگی به اندازه بردار فعال‌سازی خروجی سلول هستند. متر W به عنوان ماتریس وزن نشان داده می‌شود (به عنوان مثال W_{ix} ماتریس وزن‌ها از دروازه ورودی به ورودی است، W_{pc}, W_{fc}, W_{ic} ماتریس‌های وزن مورب هستند. برای اتصالات چشمی)، عبارت b بردارهای بایاس را نشان می‌دهد (به عنوان مثال b_i بردار بایاس دروازه ورودی است). علاوه بر این، g و h به ترتیب توابع فعال‌سازی ورودی و خروجی سلول و $\tanh$ و توابع فعال‌سازی خروجی شبکه هستند و softmax وجود دارد.

شکل ۳-۴: معماری واحد بازگشتی دروازه‌ای

۳-۳ واحد بازگشتی دروازه‌ای

واحد بازگشتی دروازه‌ای^{۱۱} ارائه شد [۳۸] تا هر واحد تکراری بتواند وابستگی‌های تطبیق‌پذیر را در چندین مقیاس زمانی ثبت کند. مشابه حافظه طولانی کوتاه مدت، واحد بازگشتی دروازه‌ای دارای واحدهای دروازه‌ای است که بر جریان اطلاعات در داخل واحد تاثیر می‌گذارد، اما بدون سلول‌های حافظه.

می‌توان معماری واحد بازگشتی دروازه‌ای را در شکل ۳-۴ مشاهده کرد.

مدل در هر برجسب زمانی t ، یک ورودی x_t و حالت پنهان برجسب زمانی قبلی H_{t-1} دریافت می‌کند. متعاقباً، یک حالت مخفی جدید H_t را خروجی می‌دهد، که در نتیجه به مهر زمانی بعدی ارسال می‌شود. در حال حاضر یک سلول واحد بازگشتی دروازه‌ای از ۲ سلول تشکیل شده است. (بر خلاف حافظه طولانی کوتاه مدت که از ۳ سلول تشکیل شده است.) یکی از دروازه‌های اولیه تنظیم مجدد و دیگری به روز رسانی می‌باشد [۳۹].

دروازه تنظیم مجدد (حافظه کوتاه مدت)

دروازه تنظیم مجدد^{۱۲} مسئول حافظه کوتاه مدت شبکه است که همان حالت پنهان H_t است.

$$r_t = \sigma(x_t * U_r + H_{t-1} * W_r)$$

این معادله مشابه معادله دروازه حافظه طولانی کوتاه مدت است. تابع سیگموئید r_t را به ضربی بین ۰ و ۱ از ماتریس‌های U_r و W_r محدود می‌کند.

دروازه به روز رسانی (حافظه بلند مدت)

^{۱۱} Gated Recurrent Unit (GRU)
^{۱۲} Reset Gate

به طور مشابه، ما یک دروازه به روز رسانی^{۱۳} برای حافظه بلند مدت داریم و معادله دروازه در زیر نشان داده شده است.

$$u_t = \sigma(x_t * U_u + H_{t-1} * W_u)$$

تنها تفاوت در وزن ماتریس‌ها است که همان U_u و W_u هستند.

دروازه حافظه فعلی

معمولاً این دروازه در حین توضیح واحد بازگشتی دروازه‌ای نادیده گرفته می‌شود. یک جزء از دروازه تنظیم مجدد است، همان طور که دروازه مدولاسیون ورودی زیرمجموعه دروازه ورودی است و برای معرفی غیرخطی بودن ورودی و صفر کردن میانگین آن استفاده می‌شود. این دروازه برای معرفی غیرخطی بودن ورودی و صفر کردن میانگین آن استفاده می‌شود. دلیل دیگری گنجاندن آن به عنوان بخش فرعی دروازه تنظیم مجدد، کاهش تاثیر اطلاعات گذشته بر اطلاعاتی است که به آینده منتقل می‌شود. معادله آن به شرح زیر می‌باشد.

$$\hat{H}_t = \tanh(x_t * U_g + (r_t \circ H_{t-1}) * W_g)$$

۴-۳ اوربیت

اوربیت طراحی شده توسط شرکت اوبر یک بسته منبع باز است که برای سهولت استنتاج و پیش‌بینی سری‌های زمانی با استفاده از مدل‌های سری زمانی ساختاری بیزی^{۱۴} برای برنامه‌های کاربردی دنیای واقعی و مطالعات علمی طراحی شده است [۴۰]. این بسته از زبان‌های برنامه‌نویسی احتمالی مانند Stan [۴۱] و Pyro استفاده می‌کند. [۴۲] در حالی که یک رابط آشنا و شهودی برای بارهای کاری^{۱۵} سری‌های زمانی ارائه می‌دهد.

اوربیت مجموعه‌ای از مدل‌های هموارسازی نمایی بیزی اصلاح‌شده^{۱۶} با طیف وسیعی از اولویت‌ها، مشخصات نوع مدل و گزینه‌های توزیع نویز را معرفی می‌کند. این مدل شامل یک روند سراسری جدید است که برای سری‌های زمانی کوتاه‌مدت مؤثر است. مهمتر از همه، این شامل یک نرم افزار/بسته محاسباتی پایتون به نام Orbit (سری زمانی بیزی شی گرا^{۱۷}) است. فرآیند نمونه برداری و بهینه سازی زیربنایی با

^{۱۳} Update Gate

^{۱۴} structural Bayesian time series models

^{۱۵} workload

^{۱۶} refined Bayesian exponential smoothing models

^{۱۷} Object-oriented Bayesian Time Series

استفاده از زبان‌های برنامه نویسی احتمالی Stan و Pyro انجام می‌شود. Pyro که توسط محققان اوبر ایجاد شده است، یک زبان برنامه نویسی احتمالی جهانی (PPL) است که در پایتون ساخته شده است و توسط PyTorch و JAX پشتیبان آن است. اوربیت در حال حاضر دارای زیرمجموعه‌ای از الگوریتم‌های پیش‌بینی و نمونه‌برداری موجود برای تخمین Pyro است.

۳-۵ آریما

روش میانگین متحرک یکپارچه اتورگرسیو (آریما)^{۱۸} در سال ۱۹۷۰ توسط جورج باکس و گویلین جنکینز توسعه یافت [۴۳]. روش آریما به طور کامل متغیرهای مستقل را در حین پیش‌بینی نادیده می‌گیرد، و آن را برای داده‌های آماری به هم پیوسته (وابسته) مناسب می‌سازد و به برخی مفروضات مانند همبستگی خودکار^{۱۹}، روند یا فصلی بودن داده نیاز دارد. روش آریما می‌تواند داده‌های تاریخی را با تأثیر داده‌های غیرقابل درک پیش‌بینی کند، از دقت بالایی در پیش‌بینی کوتاه‌مدت برخوردار است و می‌تواند با تغییرات داده‌های فصلی مقابله کند. روش آریما به چهار دسته خود رگرسیون، میانگین متحرک، میانگین متحرک خود رگرسیون و میانگین متحرک یکپارچه اتورگرسیو (ARIMA) طبقه‌بندی می‌شود [۴۴][۴۵].

۱. خود رگرسیون

این مدل توسط Yule در سال ۱۹۲۶ معرفی شد و توسط واکر در سال ۱۹۳۲ گسترش یافت. این مدل فرض می‌کند که داده‌های دوره‌های قبل در حال حاضر بر داده‌های فعلی تأثیر می‌گذارند. از آنجایی که در این مدل بر اساس مقادیر قبلی متغیر بازسازی شده است، خود رگرسیون نامیده می‌شود. روش خود رگرسیو برای محاسبه مقدار ترتیب ضریب p استفاده می‌شود که نشان دهنده وابستگی یک مقدار به نزدیکترین مقدار قبلی آن است [۴۶].

$$X_t = \mu + \phi_1 X_{t-1} + \phi_2 X_{t-2} + \dots + \phi_p X_{t-p} + e_t$$

۲. میانگین متحرک

برای اولین بار توسط Slutsky در سال ۱۹۷۳ ارائه شد. رویکرد میانگین متحرک برای محاسبه ضریب ترتیب q استفاده می‌شود، که برای حرکت متغیر مقدار باقیمانده قبلی استفاده می‌شود [۴۷]. شکل زیر فرم عمومی مدل میانگین عمومی با مرتبه $q(MA(q))$ یا مدل آریما $(0 \circ q)$ است.

$$X_t = e_t - \phi_1 e_{t-1} - \phi_2 e_{t-2} - \dots - \phi_q e_{t-q}$$

^{۱۸}The Autoregressive Integrated Moving Average (ARIMA)
^{۱۹}autocorrelation

۳. میانگین متحرک خود رگرسیون (آرما)

این مدل مدل‌های خود رگرسیون و میانگین متحرک را ترکیب می‌کند. فرض کنید که داده‌های دوره جاری تحت تأثیر داده‌های دوره قبل و ارزش اجباری دوره قبل است. در زیر اشکال راجع مدل‌های فرآیند خود رگرسیون و میانگین متحرک یا آرما هستند (p, d, q) .

$$X_t = \mu + \phi_1 X_{t-1} + \phi_2 X_{t-2} + \dots + \phi_p X_{t-p} + e_t - \phi_1 e_{t-1} - \phi_2 e_{t-2} - \dots - \phi_q e_{t-q}$$

۴. میانگین متحرک یکپارچه اتورگرسیون (آریمما)

مدل آریمما فرض می‌کند که داده‌های مورد استفاده باید ثابت باشند، به این معنی که میانگین تغییرات داده‌ها ثابت است. داده‌های غیر ثابت ابتدا باید با استفاده از روش تفاضل به داده‌های ثابت تبدیل شوند. تکنیک آریمما یک روش دیدگاه آماری است که با سه پارامتر نشان داده می‌شود، که اولین مورد فرآیند خود رگرسیون داده دوره قبل است که بعداً در فرآیند یکپارچه گرفته شده و حفظ می‌شود و پیش‌بینی داده‌ها را آسان‌تر می‌کند. نسخه راجع مدل آریمما (p, d, q) به شرح زیر است:

$$X_t = \mu + X_{t-1} + X_{t-d} + \dots + \phi_1 X_{t-1} + \phi_2 X_{t-2} + \dots + \phi_p X_{t-p} + e_t - \phi_1 e_{t-1} - \phi_2 e_{t-2} - \dots - \phi_q e_{t-q}$$

۳-۶ ساریمکس

آرما ترکیبی از مدل‌های خود رگرسیون و میانگین متحرک است. همان‌طور که در بخش آریمما گفته شد افزودن یک اپراتور یکپارچه سازی به یک مدل آرما یک مدل آرما تولید می‌کند. یک مدل ساریمکس شامل متغیرهای برون‌زا ارزیابی شده در زمان t است که بر مقدار داده‌های ورودی در زمان t و ضرب کننده‌های عدد صحیح فصلی تأثیر می‌گذارد [۴۸]. پارامترهای مورد نیاز برای تعریف مدل ساریمکس در ۳-۵ آمده است.

فرمول مدل خود رگرسیون $AR(p)$ به شرح زیر است:

$$y_t = \Theta(L)^p * y_t + \epsilon_t$$

مدل میانگین متحرک $MD(d)$ به شکل زیر نمایش داده می‌شود:

$$y_t = \phi(L)^q * \epsilon_t + \epsilon_t$$

Symbol	Remark	Symbol	Remark
p	Number of time lags to regress on.	θ_i	Parameters of Moving Average.
β	Constant (Measured as deviations from its mean).	$\Theta(L)^p$	An order p polynomial function of L.
θ_i	Parameters of Moving Average.	d	Order of differencing used.
L	Lag Operator	y_t	Prediction Value
$\phi(L)^q$	An order q polynomial function of L.	n	Number of exogenous variables.
Δ^d	Integration Operator.	β_n	Coefficients of exogenous variables.
x_t^i	Exogenous variables defined at each time step t. For in	Δ_s^D	Differencing operator.
q	Number of time lags of the error term to regress on	$\phi(L^s)^Q$	An order Q polynomial function with seasonality of L.
ϵ_t	Gaussian White noise at time t. (Zero mean)		

شکل ۳-۵: فهرست نمادها و پارامترهای مدل ساریمکس

مدل میانگین متحرک خودرگرسیون ARMA(p,q) را می‌توان به صورت زیر نوشت:

$$y_t = \Theta(L)^p * y_t + \phi(L)^q * \epsilon_t + \epsilon_t$$

و مدل میانگین متحرک یکپارچه اتورگرسیو ARIMA(p,d,q) به صورت زیر بیان می‌شود:

$$y_t^{[d]} = \Delta^d * y_t = y_t^{[d-1]} - y_{t-1}^{[d-1]}$$

$$\Delta^d * y_t = \Theta(L)^p * \Delta^d * y_t + \phi(L)^q \Delta^d * \epsilon_t + \Delta^d * \epsilon_t$$

در نهایت مدل میانگین متحرک تلفیقی خودرگرسیون فصلی با متغیر توضیحی $SARIMAX((p, d, q) * (P, D, Q))$ به صورت زیر بیان می‌شود:

$$\Theta(L)^p * \theta(L^s)^p * \Delta_s^D * \Delta^d * y_t = \phi(L)^q * \phi(L^s)^Q * \Delta^d * \Delta_s^D * \epsilon_t + \sum_{i=1}^n \beta_i * x_t^i$$

۳-۷ پرافت

پرافت^{۲۱} روشی برای پیش‌بینی داده‌های سری زمانی بر اساس یک مدل افزایشی است که در آن روندهای غیرخطی با فصلی سالانه، هفتگی و روزانه، علاوه بر اثرات تعطیلات، برازش داده می‌شوند. زمانی که برای سری‌های زمانی با اثرات فصلی قابل توجه و چندین فصل از داده‌های تاریخی استفاده شود، بیشترین تأثیر را دارد. پرافت نسبت به داده‌های از دست رفته و نوسانات در روند مقاوم است و معمولاً به خوبی با اطلاعات پرت برخورد می‌کند [۴۹].

$$p(y_t, y_{t-1}, \dots, y_1) =$$

$$\mathcal{N}(y_t | m(t), \sigma^2) \cdot \mathcal{N}(y_{t-1} | m(t-1), \sigma^2) \dots \mathcal{N}(y_1 | m(1), \sigma^2)$$

^{۲۰} Seasonal Autoregressive Integrated Moving Average Model with Explicative Variable (SARIMAX)
^{۲۱} Prophet

تا زمانی که پرافت به طور دقیق میانگین و واریانس شرطی را نشان می‌دهد، باید به نتایج قابل قبولی برسد. از نظر ریاضی این فرمول را داریم:

$$m_{prophet}(t+h) \approx \mathbb{E}[y_{t+h}|y_t, \dots, y_1]$$

$$v_{prophet}(t+h) = \sigma^2 \approx \text{Var}[y_{t+h}|y_t, \dots, y_1]$$

For all forecast periods $t+h$

این می‌تواند در صورتی اتفاق بیفتد که سیستم زیربنایی در شرایط تعادل باشد، مانند زمانی که اقتصاد با ثبات است. بنابراین، هنگامی که یک شوک قابل توجه رخ می‌دهد، معیار واریانس به طور قطع نقض می‌شود. این دقیقاً همان چیزی است که در مثال سری زمانی قبلی مشاهده کردیم.

۸-۳ XGBoost

درختان افزایش گرادیان یادگیری بدون نظارت را انجام می‌دهند که در آن از داده‌ها بدون مدل مشخصی یاد می‌گیرند. XGBoost یک کتابخانه محبوب افزایش گرادیان است. می‌توان از آن برای آموزش مدل با استفاده از واحد پردازش گرافیکی، محاسبات توزیع شده و موازی سازی استفاده کرد. دقیق، قابل انطباق با انواع داده‌ها و موقعیت‌ها، به خوبی مستند و بسیار کاربرپسند است.

XGBoost مخفف عبارت افزایش گرادیان شدید^{۲۲} است. این یک نسخه موازی شده و بهینه شده از تکنیک تقویت گرادیان است. موازی کردن کل فرآیند تقویت، زمان تمرین را به شدت کاهش می‌دهد. آنها به جای آموزش بهترین مدل ممکن بر روی داده‌ها (همانطور که در مورد رویکردهای مرسوم است)، صدها مدل را بر روی زیر مجموعه‌های مختلف مجموعه داده آموزشی آموزش دادند و سپس برای تعیین مدل با بهترین عملکرد رأی‌گیری کردند.

در بسیاری از موقعیت‌ها، XGBoost نسبت به روش‌های مرسوم افزایش گرادیان برتری دارد. پیاده سازی Python دسترسی به مجموعه عظیمی از پارامترهای داخلی را فراهم می‌کند که می‌توانند برای بهبود دقت و صحت اصلاح شوند.

موازی سازی، منظم سازی، غیر خطی بودن، اعتبارسنجی متقابل و مقیاس پذیری از ضروری ترین ویژگی‌های XGBoost هستند.

الگوریتم XGBOOST به گونه ای کار می‌کند که یک تابع را در نظر گرفته یا تخمین می‌زند. برای شروع، ما یک دنباله بر اساس گرادیان تابع تولید می‌کنیم. معادله زیر نوع خاصی از نزول گرادیان را مدل

^{۲۲}Extreme Gradient Boosting

می‌کند. جهت کاهش تابع را مشخص می‌کند، زیرا تابع ضرر را برای به حداقل رساندن نشان می‌دهد. مربوط به نرخ یادگیری در نزول گرادیان است و نرخ تغییر متناسب با تابع ضرر است. پیش‌بینی می‌شود که رفتار زیان را به اندازه کافی تکرار کند.

$$F_{x_{t+1}} = F_{x_t} + \epsilon_{x_t} \frac{\partial F}{\partial x}(x_t)$$

برای تکرار روی مدل و تعیین فرمول بهینه آن، باید کل فرمول را به عنوان یک دنباله توصیف کنیم و تابعی را شناسایی کنیم که به کمترین مقدار تابع همگرا شود. این تابع به عنوان یک معیار خطا به ما کمک می‌کند تا خطا را به حداقل برسانیم و عملکرد را در طول زمان حفظ کنیم و همچنین سری به حداقل مقدار تابع نزدیک شود. این نماد خاص نشان دهنده تابع خطایی است که هنگام ارزیابی یک رگرسیون تقویت کننده گرادیان اعمال می‌شود [۵۰].

$$f(x, \theta) = \sum l(F((X_i, \theta), y_i))$$

فصل ۴

روش‌شناسی

در ابتدا به معرفی کتابخانه خودمان می‌پردازیم که پلتفرمی برای پیاده‌سازی تمام آزمایش‌ها در شرایط منصفانه برای ما فراهم می‌کند. سپس به شرح روشی که برای پیش‌بینی تغییر روند استفاده کردیم می‌پردازیم.

۴-۱ کتابخانه

به منظور فراهم کردن بستری برای جامعه که در آن مدل‌ها و ارزش‌های دیجیتال مختلف در دسترس هستند، کتابخانه‌ای به نام CryptoPredictions^۱ طراحی کرده‌ایم. مقالات پیش‌بینی قیمت ارزش‌های دیجیتال قبلی از معیارهای مختلف و تنظیمات داده استفاده می‌کردند که باعث ایجاد ابهامات و مشکلات تفسیری می‌شد. برای کاهش این تفاوت‌ها، ما CryptoPredictions (کتابخانه‌ای با ۹ مدل، ۳۰ اندیکاتور و ۱۰ متریک) را ایجاد کردیم. این کتابخانه مزایای زیر را دارد:

۱. در ابتدای کار، ما با چالش جدی کمبود مجموعه داده مواجه شدیم. بسیاری از مقالات و مخازن داده‌ها را از طریق وب سایت‌های مختلف مانند *Yahoo Finance* دریافت کردند. با این حال، ما با استفاده از پلتفرم‌هایی مانند *Bitmex* که ساختار مشترکی را برای ارزش‌های مختلف ارائه می‌دهد، بر این مانع غلبه کرده ایم.

۲. قبل از ظهور کتابخانه ما، کاربران مجبور بودند کدهای مختلفی را برای مدل‌های مختلف اجرا کنند که مقایسه عادلانه آنها را دشوار می‌کرد. خوشبختانه، CryptoPredictions امکان انجام یک ارزیابی یکپارچه و عادلانه از مدل‌های مختلف را فراهم کرده است.

---

^۱ github.com/alimohammadiamirhossein/CryptoPredictions

۳. با هیدرا^۲ کاربران به راحتی می‌توانند آرگومان‌ها را ساختاردهی و درک کنند، و اجرای کدها در تنظیمات مختلف و بررسی نتایج را آسان‌تر می‌کنند. با استفاده از هیدرا کاربران درک بهتری از آرگومان‌ها دارند. علاوه بر این، اجرای یک کد در تنظیمات مختلف و بررسی نتیجه بسیار ساده‌تر است.

۴. در حالی که برخی از مدل‌ها ممکن است از نظر دقت عملکرد فوق‌العاده‌ای داشته باشند، اما اغلب به یک استراتژی کاملاً تعریف‌شده برای معامله موفق نیاز دارند. بک‌تستر ما می‌تواند به کاربران کمک کند تا اثربخشی مدل مورد استفاده را در سناریوهای دنیای واقعی تعیین کنند.

۵. ما می‌دانیم که ارزیابی مدل‌ها می‌تواند چالش‌برانگیز باشد، به همین دلیل است که معیارهای مختلفی را برای کمک به کاربران برای اندازه‌گیری پیشرفت در انجام وظایفشان ارائه می‌دهیم. با تجزیه و تحلیل معیارهای متعدد، می‌توان زمینه‌های بهبود را شناسایی کرد و مواردی را که کار نمی‌کند اصلاح کرد.

۶. در CryptoPredictions اندیکاتورها را از وبسایت‌های مختلف واکشی نمی‌کنیم، زیرا منجر به مشکلاتی مانند ردیف‌های پوچ و کمبود اطلاعات در مورد اندیکاتورها برای ارزش‌های دیجیتال می‌شود. در عوض، CryptoPredictions آنها را به گونه‌ای محاسبه می‌کند که مشکلات ذکر شده را نداشته باشد و می‌تواند به مجموعه داده‌های دیگر تعمیم یابد.

۴-۲ پیش‌بینی روند بازار

برای پیش‌بینی روند بازار از رگرسیون چندکی همدیس استفاده کردیم. در ابتدای پروژه ما به دنبال روشی برای پیش‌بینی نقاطی بودیم که روند بازار در آن‌ها تغییر می‌کند. برای این کار نیاز به تعریف روند داریم. در [۵۱] برای تعریف روند بازه‌های قیمت را به سطوحی گوناگون تقسیم کرده است. برای مثال یک بازه ۰ تا ۲ درصد، بازه بعد ۲ تا ۴، دیگری ۴ تا ۶، سپس ۶ تا ۸ و آخرین بازه ۸ تا ۱۰ درصد تغییر است. بدین گونه تغییرات دو روز متوالی طبق میزان تغییری که دارد اندازه‌گیری می‌شود و روندهایی که به صورت شهودی از کند تا تند مرتب می‌شوند. همچنین یک ایده رایج دیگر که برای مثال در [۵۲] دیده می‌شود تعریف روند بدین صورت است که آیا در هر روز قیمت نسبت به روز گذشته افزایش داشته است یا کاهش و تعریف روند صرفاً در روند صعودی یا نزولی روزهای متوالی خلاصه می‌شود.

ما به دنبال تعریف جدیدی برای این مسئله بودیم پس ایده‌ی استفاده از رگرسیون چندکی همدیس را

---

^۲Hydra

```
# Get scores
cal_scores = np.maximum(cal_labels-model_upper(cal_X), model_lower(cal_X)-cal_labels)
# Get the score quantile
qhat = np.quantile(cal_scores, np.ceil((n+1)*(1-alpha))/n, interpolation='higher')
# Deploy (output=lower and upper adjusted quantiles)
prediction_sets = [val_lower - qhat, val_upper + qhat]
```

شکل ۴-۱: کد پایتون رگرسیون چندکی همدیس

انتخاب کردیم. رگرسیون چندکی همدیس به پیش‌بینی هر روز با محاسبه نمره انطباق، یک بازه نسبت می‌دهد. اگر نقطه نزدیک به پایین یا بالای بازه باشد و یا حتی بیرون بازه باشد نشان دهنده این موضوع است که عملکرد مدل در آن روز خوب نبوده است. این عملکرد ضعیف می‌تواند به دو مسئله مربوط باشد.

۱. خطای مدل در آن داده به خصوص

۲. تغییر روند بازار که باعث می‌شود پیش‌بینی ما خارج از بازه‌ی پیش‌بینی شده بیفتد

برای پیاده‌سازی رگرسیون چندکی همدیس، از رگرسیون چندک به عنوان مدل پایه خود استفاده می‌کنیم. به عنوان یادآور الگوریتم رگرسیون چندک تلاش می‌کند تا چندک y مربوط به x را $Y_{test}|X_{test} = x$ برای هر x ممکن به دست بیاورد.

اگر به چندک واقعی $t_y(x)$ و به چندک برازش داده‌شده $\hat{t}_y(x)$ بگوییم آنگاه طبق تعریف $Y_{test}|X_{test} = x$ به احتمال $\alpha/2$ درصد زیر $t_{\alpha/2}(x)$ و به احتمال $\alpha/2$ درصد بالای $t_{1-\alpha/2}(x)$ قرار می‌گیرد. در نتیجه ما انتظار داریم بازه‌ی $[\hat{t}_{\alpha/2}(x), \hat{t}_{1-\alpha/2}(x)]$ پوشش تقریباً $1 - \alpha$ درصدی داشته باشد. با این حال، از آنجایی که ممکن است چندک‌های برازش دقیق نباشد، آن‌ها را همدیس می‌کنیم. شبه کد پایتون برای رگرسیون چندک همدیس در شکل ۴-۱ آمده است.

پس از آموزش الگوریتمی برای خروجی دو چندک (این کار را می‌توان با یک تابع از دست دادن استاندارد انجام داد، به زیر مراجعه کنید)، $t_{\alpha/2}(x)$ و $t_{1-\alpha/2}(x)$ ، می‌توانیم امتیاز را به عنوان تفاوت بین y و نزدیکترین چندک آن تعریف کنیم.

$$s(x, y) = \max(\hat{t}_{\alpha/2}(x) - y, y - \hat{t}_{1-\alpha/2}(x))$$

پس از محاسبه امتیازات در مجموعه کالیبراسیون و قرارداد $\hat{q}$ برابر با $\frac{[(n+1)(1-\alpha)]}{n}$ مین چندک مجموعه $\{s_1, \dots, s_n\}$ ، می‌توانیم با گرفتن فواصل پیش‌بینی معتبر ایجاد کنیم.

$$C(x) = [\hat{t}_{\alpha/2}(x) - q, \hat{t}_{1-\alpha/2}(x) + q]$$

آزمایش‌های فصل ۶ نتایج ارزیابی این ایده را نشان می‌دهند.

فصل ۵

نتایج مربوط به عملکرد مدل‌ها

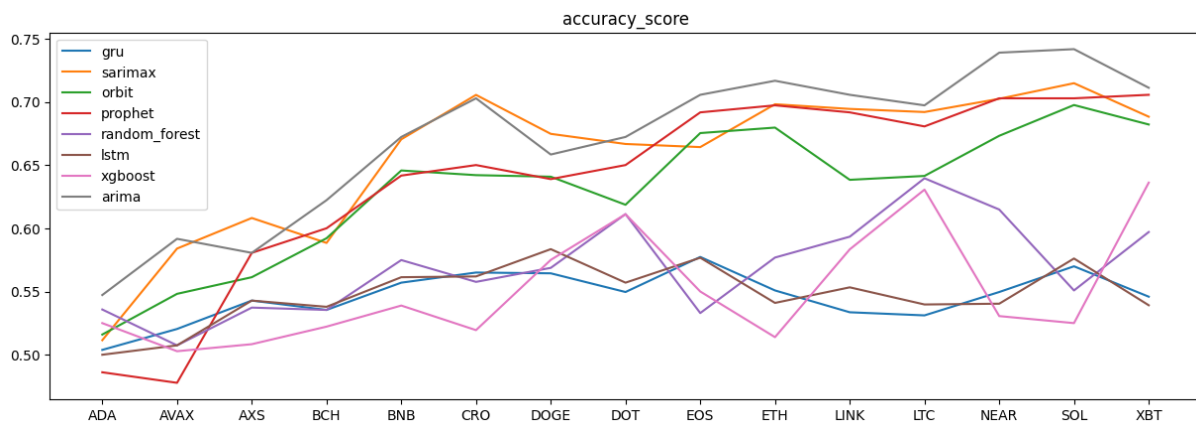
برای داشتن یک ارزیابی منصفانه تصمیم گرفتیم مدل‌های مختلف را در ارزش‌های دیجیتال و معیارهای مختلف مقایسه کنیم. مجموعه داده آموزشی در همه مدل‌ها برابر است که از: ۱۳ - ۱۱ - ۲۰۲۲ تا ۳۰ : ۰۰ : ۳۰ : ۹ - ۰۱ - ۲۰۲۳ است. همچنین مجموعه داده آزمایشی در همه مدل‌ها نیز برابر است و از ۳۰ : ۰۰ : ۳۰ : ۱۰ - ۰۱ - ۲۰۲۳ تا ۳۰ : ۰۰ : ۳۰ : ۱۰ - ۱۶ - ۲۰۲۳ است. ما از داده‌های ساعتی استفاده کردیم و نتایج را در نمودارهای زیر گزارش کردیم.

۱-۵ امتیاز دقت و امتیاز F۱

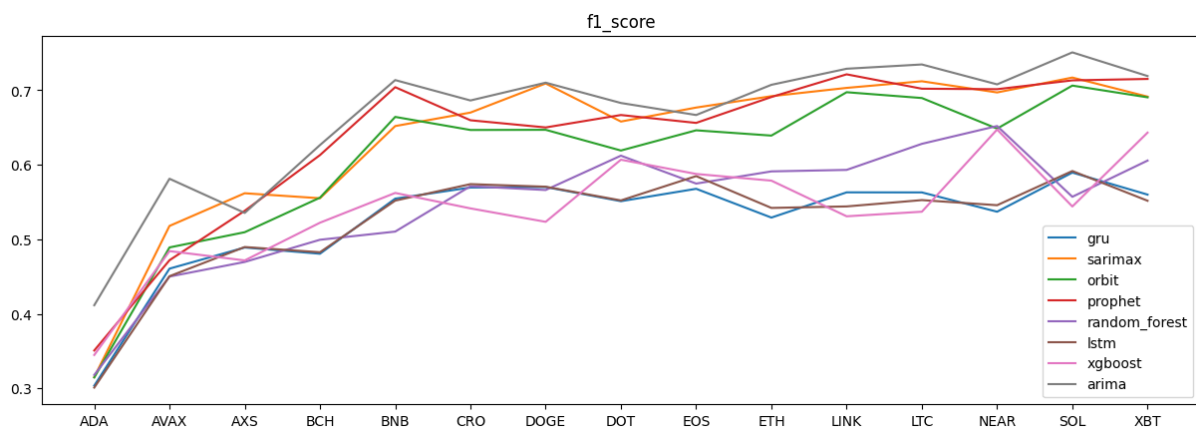
همانطور که در شکل ۱-۵ و عکس ۲-۵ مشاهده می‌شود، نمودارهای ارزش‌های دیجیتال مختلف به یکدیگر نزدیک هستند. تقریباً در همه مدل‌ها، آریما و ساریمکس بهترین نتایج را دارند. در وهله دوم، پرافت را داریم که در نزدیکی آریما و ساریمکس نتیجه فوق العاده ای دارد. پس از آن اوربیت را داریم که نتیجه آن به خوبی سه مدل دیگر نیست، اما قابل قبول است. در نهایت XGBoost، جنگل تصادفی، حافظه طولانی کوتاه مدت و واحد بازگشتی دروازه‌ای را داریم که نتایج نزدیک به هم از نظر دقت حدود ۵۵٪ و از نظر امتیاز F۱ هم حدود ۵۰۰ دارند.

۲-۵ امتیاز بازیابی و امتیاز دقیق

در شکل ۳-۵ & عکس ۴-۵ مشهود است که نتایج ساریمکس، آریما، پرافت و اوربیت تفاوت قابل توجهی را با سایرین نشان می‌دهد. همچنین می‌توان این مسئله را مشاهده کرد که در ارزش‌های ADA،

شکل ۵-۱: امتیاز دقت

شکل ۵-۲: امتیاز F1

AXS و AVAX امتیاز پایین‌تری را داریم و این موضوع می‌تواند نشان‌دهنده‌ی سخت‌تر بودن پیش‌بینی برای این ارزها نسبت به سایرین باشد.

۵-۳ سایر متریک‌ها

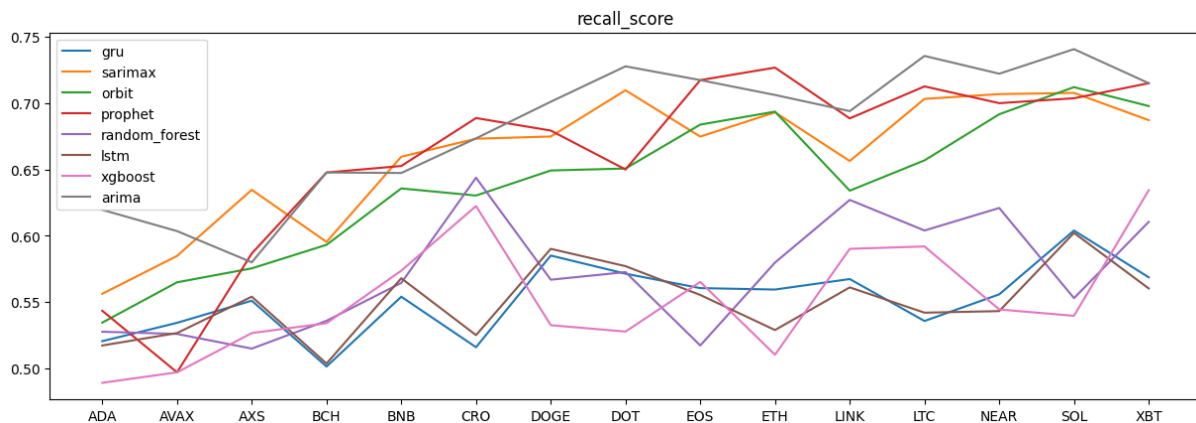
با این وجود، ما نتایج متفاوتی در رابطه با میانگین درصد خطای مطلق^۱، میانگین درصد خطای مقارن^۲، میانگین خطای مقیاس مطلق^۳ و میانگین مربع خطای گزارش^۴ داریم. نتایج در شکل ۵-۶ & عکس ۵-۷ & عکس ۵-۸ نشان داده شده است. با وجود نتیجه خیره‌کننده از نظر دقت و امتیاز، F1 ساریمکس نتیجه

^۱ Mean Absolute Percentage Error(MAPE)

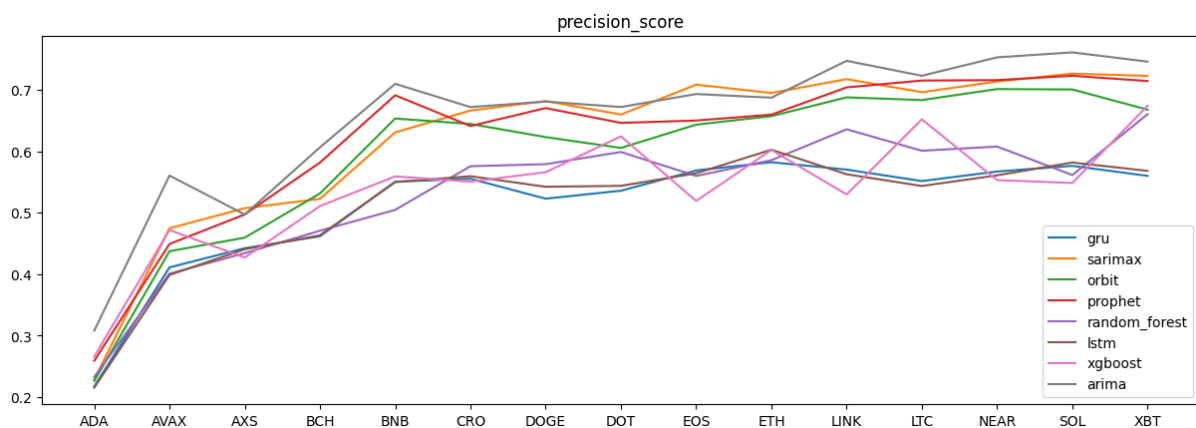
^۲ Symmetric Mean Absolute Percentage Error(SMAPE)

^۳ Mean Absolute Scaled Error(MASE)

^۴ Mean Squared Log Error (MSLE)

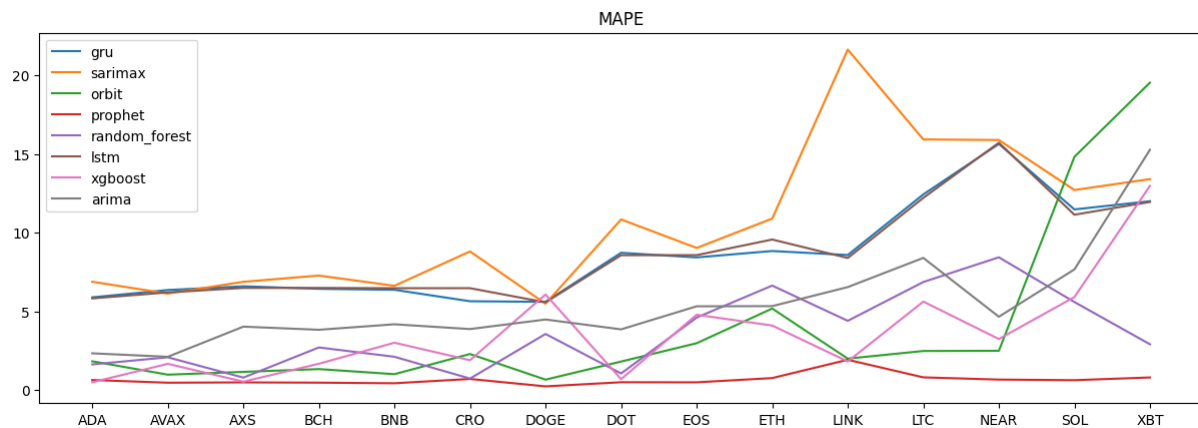
شکل ۳-۵: امتیاز بازیابی

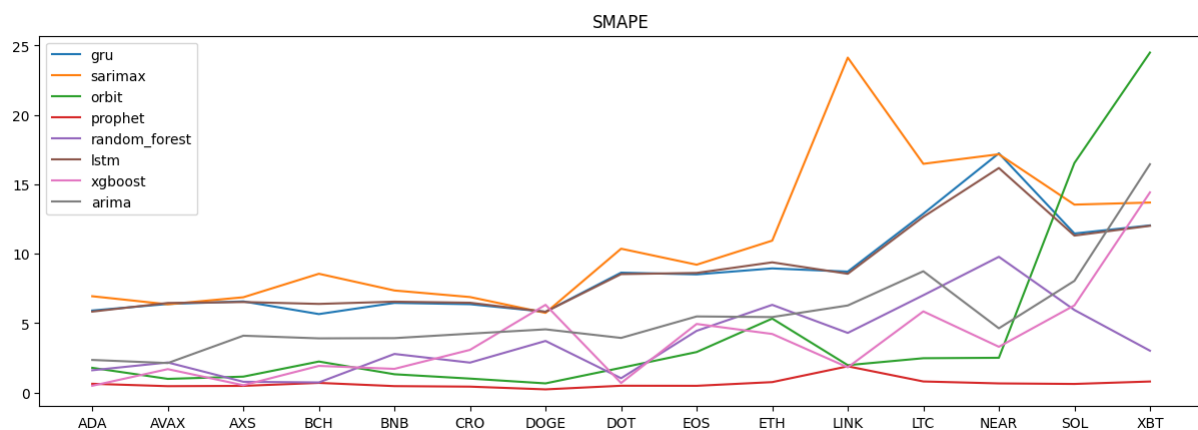
شکل ۴-۵: امتیاز دقیق

ضعیفی را نشان می‌دهد. بنابراین ممکن است انتخاب مناسبی برای پیش‌بینی قیمت نباشد. واحد بازگشتی دروازه‌ای و جنگل تصادفی در رتبه دوم این معیارها نتیجه ضعیفی دارند. مشاهده می‌شود که پرافت در تمام این معیارها بهترین نتیجه را نشان می‌دهد. از طرف دیگر نتایج اوربیت، آریما، حافظه طولانی کوتاه مدت و XGBOOST بین ساریمکس و پرافت قرار می‌گیرند.

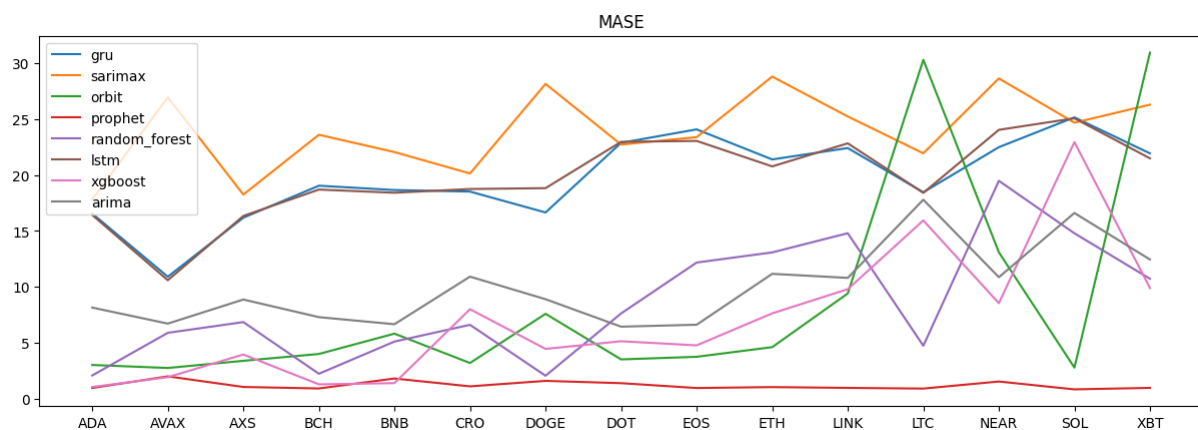
شکل ۵-۵: میانگین درصد خطای مطلق

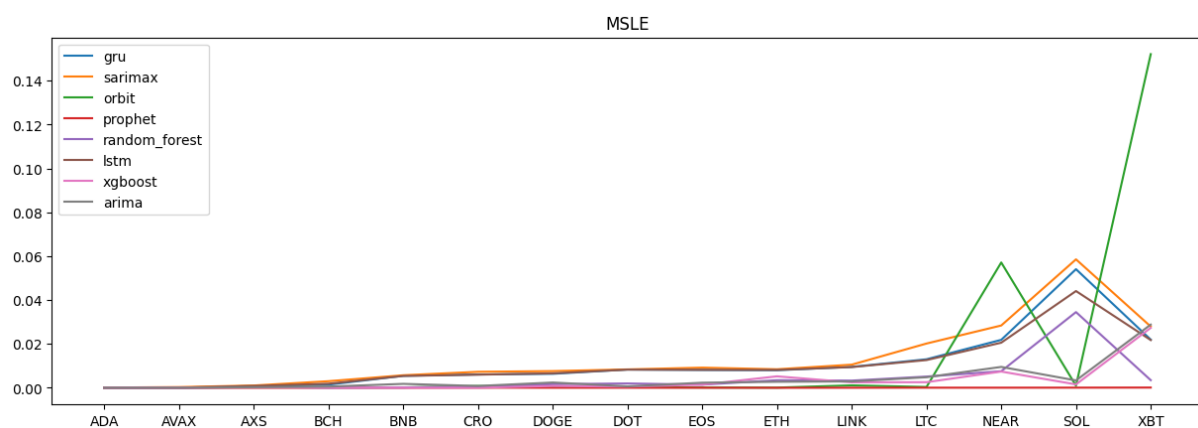
شکل ۵-۶: میانگین درصد خطای متقارن

۴-۵ نتایج در بیت کوین

در این بخش، ما تجربیات قبلی را برای بیت کوین انجام می دهیم. جزئیات آزمایش ها در جدول ۵-۱ مشهود است. در مورد بیت کوین ما می توانیم نتایج مشابهی را ببینیم. جزئیات نتایج در شکل ۵-۹ تا شکل ۵-۱۷ نشان داده شده است.

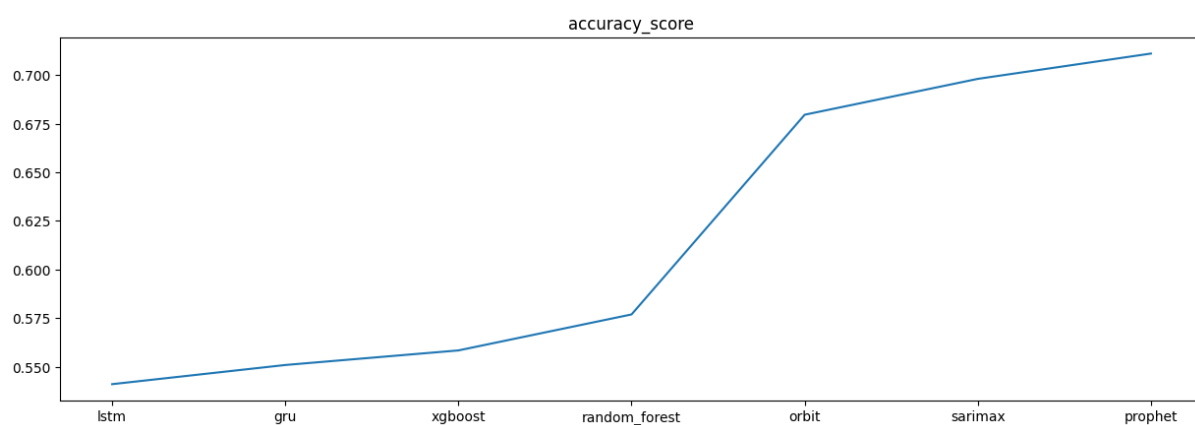
شکل ۵-۷: میانگین خطای مقیاس مطلق

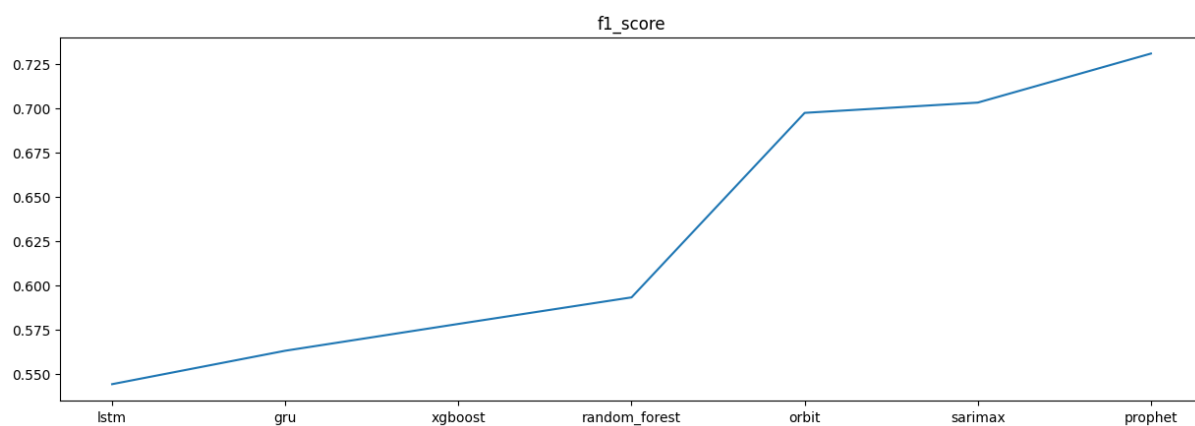
شکل ۵-۸: میانگین مربع خطای گزارش

جدول ۵-۱: نتایج آزمایش برای بیت‌کوین

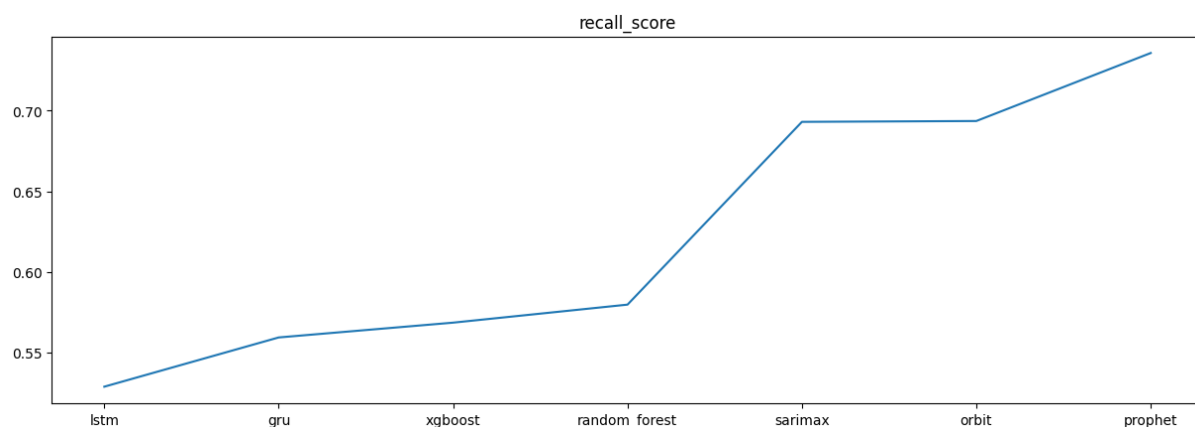
MSLE	MASE	SMAPE	MAPE	RMSE	MAE	Precision	Recall	F1	Accuracy	
۰/۰۰۰۰۰۴	۱/۷	۰/۴۰	۰/۴۰	۱۱۶	۸۳	۰/۷۳	۰/۷۴	۰/۷۳	۰/۷۱	پرافت
۰/۰۰۰۰۱۰	۲/۷	۰/۶۶	۰/۶۵	۱۸۴	۱۳۷	۰/۷۰	۰/۶۹	۰/۷۰	۰/۶۸	اوربیت
۰/۰۰۰۸۴۶	۲۴/۶	۵/۷۴	۵/۴۸	۱۳۹۱	۱۱۱۹	۰/۷۱	۰/۶۹	۰/۷۰	۰/۷۰	ساریمکس
۰/۰۰۰۲۷۷	۱۶/۶	۴/۵۵	۴/۴۷	۱۱۶۳	۱۰۰۹	۰/۷۵	۰/۷۱	۰/۷۳	۰/۷۲	آریمما
۰/۰۰۰۳۵۲	۱۵/۱	۳/۷۶	۳/۶۰	۱۱۱۵	۷۹۶	۰/۵۹	۰/۵۷	۰/۵۸	۰/۵۶	XGBOOST
۰/۰۰۰۸۱۶	۲۵/۱	۵/۸۱	۵/۵۶	۱۴۳۴	۱۱۴۰	۰/۵۶	۰/۵۳	۰/۵۴	۰/۵۴	حافظه طولانی کوتاه مدت
۰/۰۰۰۸۰۴	۲۵/۲	۵/۸۲	۵/۶۰	۱۴۲۴	۱۱۴۰	۰/۵۷	۰/۵۶	۰/۵۶	۰/۵۵	واحد بازگشتی دروازه‌ای
۰/۰۰۰۳۴۷	۱۴/۸	۳/۷۱	۳/۵۵	۱۰۹۸	۷۸۷	۰/۶۱	۰/۵۸	۰/۵۹	۰/۵۸	جنگل تصادفی

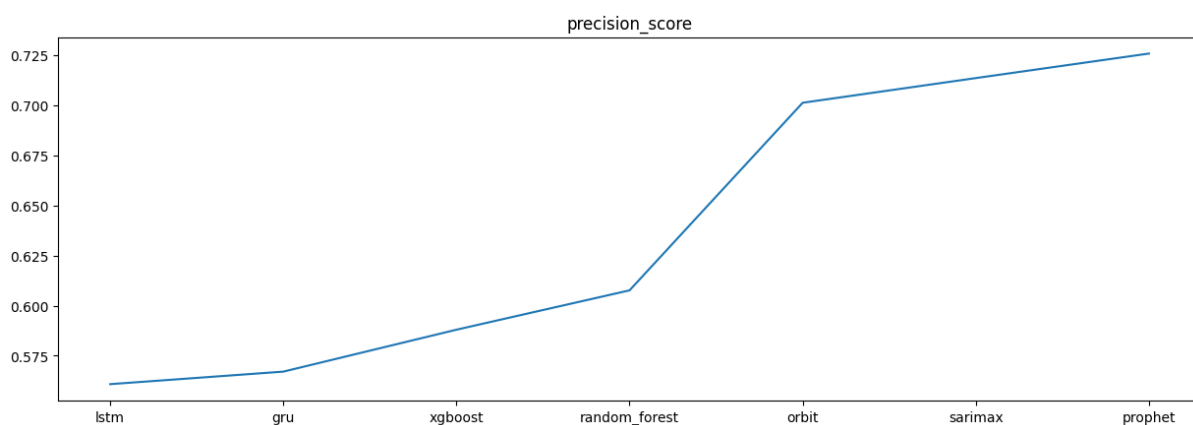
شکل ۵-۹: خطای دقت

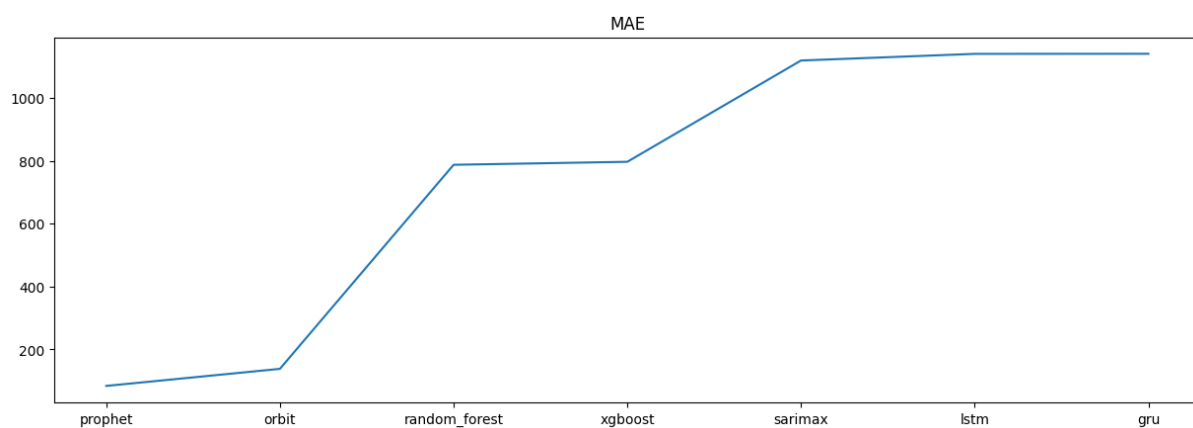
شکل ۵-۱۰: امتیاز F1

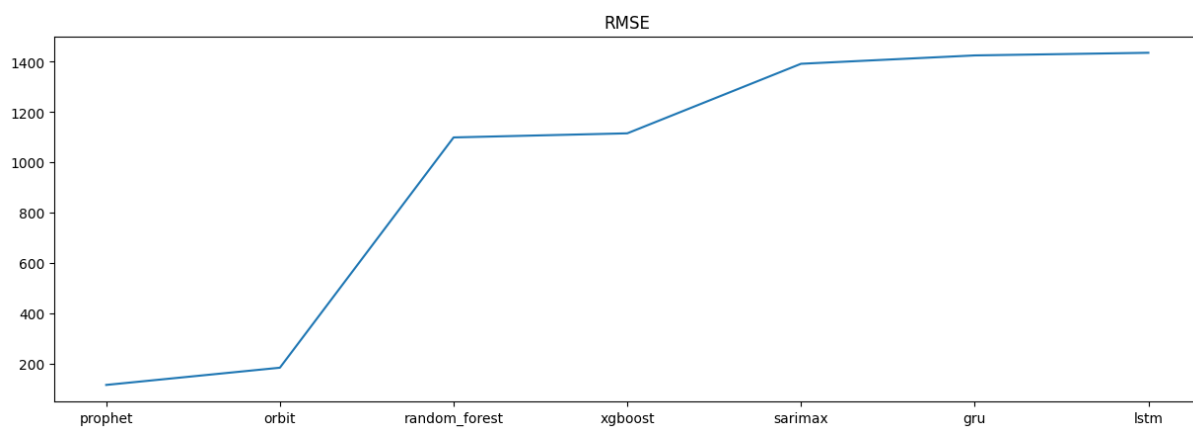
شکل ۵-۱۱: امتیاز بازیابی

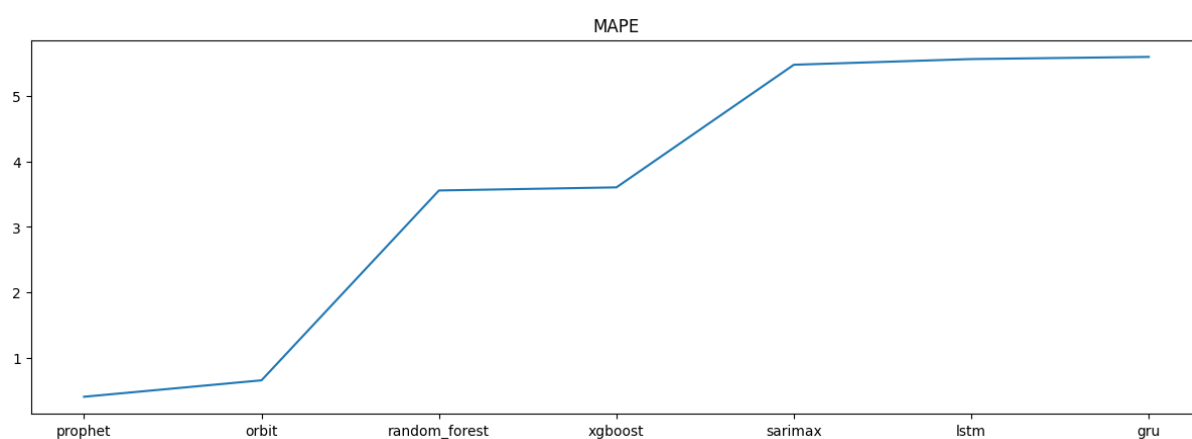
شکل ۵-۱۲: امتیاز دقیق

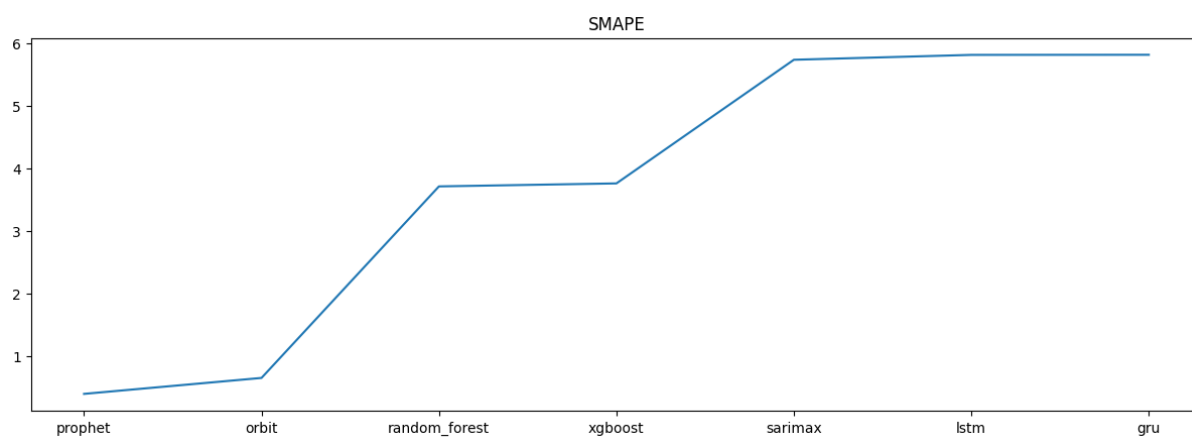
شکل ۵-۱۳: میانگین خطای متوسط

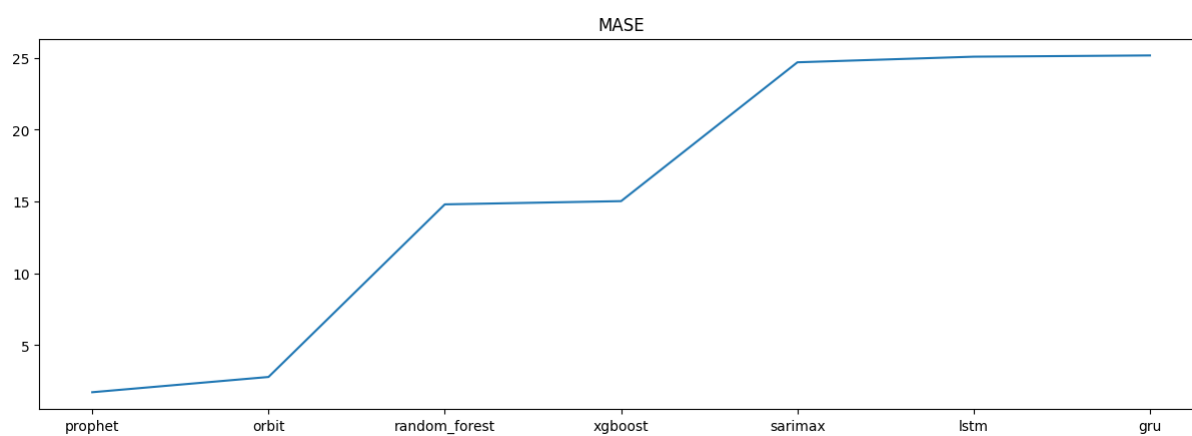
شکل ۵-۱۴: مجذور میانگین خطای متوسط

شکل ۵-۱۵: میانگین درصد خطای مطلق

شکل ۵-۱۶: میانگین درصد خطای متقارن

شکل ۵-۱۷: میانگین خطای مقیاس مطلق

فصل ۶

آزمایش‌های مربوط به پیش‌بینی روند بازار

پس از این که توسط آزمایشات فصل قبل به این نتیجه رسیدیم که مدل پرافت بیشترین دقت را دارد، این مدل را برای آزمایش‌های این بخش انتخاب کردیم. آزمایش‌های این بخش نتایج ایده‌ی شرح داده‌شده در فصل روش‌شناسی را نشان می‌دهند. در دو آزمایش از داده‌های روزانه و در آزمایش سوم از داده‌های ساعتی استفاده کردیم. سعی کردیم برای تنوع بیشتر در آزمایش‌ها از بازه‌های زمانی گوناگونی استفاده کنیم. آزمایش ۱ از سال‌های ۲۰۱۷ تا ۲۰۲۲ برای آموزش استفاده کرده‌است و سپس سال ۲۰۲۳ را مورد پیش‌بینی قرار داده‌است. آزمایش ۲ از سال ۲۰۱۶ تا ۲۰۲۱ برای آموزش استفاده کرده‌است و سال ۲۰۲۲ را پیش‌بینی کرده‌است. طول داده‌ی تست آزمایش ۱ و ۲ برابر با ۲۹۸ روز می‌باشد. در آزمایش آخر داده‌ی تست ما، داده‌های ساعتی سال ۲۰۱۸ تا اواسط ۲۰۲۱ می‌باشند و داده‌ی تست ما اواسط ۲۰۲۱ تا اواسط ۲۰۲۲ شامل ۷۶۷۱ ساعت می‌باشد.

جدول ۶-۱: نتایج متریک‌های گوناگون برای دو حالت با و بدون نقاط خارج از بازه‌ی پیش‌بینی

نوع داده	پایان داده‌های تست	شروع داده‌های تست	پایان داده‌های آموزش	شروع داده‌های آموزش	Precision	Recall	F1	Accuracy	
روزانه	۶/۱۳/۲۰۲۳	۷/۲۸/۲۰۲۲	۷/۲۸/۲۰۲۲	۱/۱/۲۰۱۷	۰/۶۹	۰/۷۱	۰/۷۰	۰/۶۹	آزمایش ۱ - تمام نقاط
روزانه	۶/۱۳/۲۰۲۳	۷/۲۸/۲۰۲۲	۷/۲۸/۲۰۲۲	۱/۱/۲۰۱۷	۰/۷۰	۰/۶۸	۰/۶۹	۰/۶۸	آزمایش ۱ - بدون نقاط خارج از بازه
روزانه	۶/۱۳/۲۰۲۳	۷/۲۸/۲۰۲۲	۷/۲۸/۲۰۲۲	۱/۱/۲۰۱۷	۰/۷۶	۰/۷۲	۰/۷۴	۰/۷۴	آزمایش ۱ - تنها نقاط خارج از بازه
روزانه	۶/۱۳/۲۰۲۲	۷/۲۸/۲۰۲۱	۷/۲۸/۲۰۲۱	۱/۱/۲۰۱۶	۰/۶۱	۰/۶۵	۰/۶۳	۰/۶۵	آزمایش ۲ - تمام نقاط
روزانه	۶/۱۳/۲۰۲۲	۷/۲۸/۲۰۲۱	۷/۲۸/۲۰۲۱	۱/۱/۲۰۱۶	۰/۶۵	۰/۶۱	۰/۶۳	۰/۶۵	آزمایش ۲ - بدون نقاط خارج از بازه
روزانه	۶/۱۳/۲۰۲۲	۷/۲۸/۲۰۲۱	۷/۲۸/۲۰۲۱	۱/۱/۲۰۱۶	۰/۶۷	۰/۵۷	۰/۶۲	۰/۷۲	آزمایش ۲ - تنها نقاط خارج از بازه
ساعتی	۶/۱۳/۲۰۲۲	۷/۲۸/۲۰۲۱	۷/۲۸/۲۰۲۱	۱/۱/۲۰۱۸	۰/۷۰	۰/۷۱	۰/۷۱	۰/۷۰	آزمایش ۳ - تمام نقاط
ساعتی	۶/۱۳/۲۰۲۲	۷/۲۸/۲۰۲۱	۷/۲۸/۲۰۲۱	۱/۱/۲۰۱۸	۰/۷۱	۰/۷۰	۰/۷۱	۰/۷۰	آزمایش ۳ - بدون نقاط خارج از بازه
ساعتی	۶/۱۳/۲۰۲۲	۷/۲۸/۲۰۲۱	۷/۲۸/۲۰۲۱	۱/۱/۲۰۱۸	۰/۷۵	۱	۰/۸۶	۰/۹۳	آزمایش ۳ - تنها نقاط خارج از بازه

در آزمایش اول با قرار دادن سطح اطمینان^۱ برابر با ۹/۰ با استفاده از روش رگرسیون چندکی همدیس، بازه‌های پیش‌بینی را به دست آوردیم. سپس اگر روزی در داده‌ی تست بیرون بازه اطمینانش می‌افتاد آن روز را به عنوان روزی که ممکن است در آن تغییر روند داشته باشیم مشخص می‌کردیم و روز بعد را معامله نمی‌کردیم. نتایج آزمایش در ۶-۱ قابل مشاهده است. سه بازه‌ی متفاوت برای داده‌ها انتخاب کردیم و در دو آزمایش اول از داده‌های روزانی و در آزمایش سوم از داده‌های ساعتی استفاده کردیم. در هر آزمایش ابتدا دقت کل نقاط داده‌ی تست را به دست آوردیم. سپس دقت مدل بعد از حذف نقاط روز بعد (یا ساعت بعد) هنگامی که داده‌ای خارج از بازه پیش‌بینی می‌افتد. و در آخر دقت مدل تنها در نقاط بعدی زمان‌هایی که نقطه واقعیت عینی^۲ بیرون بازه پیش‌بینی قرار بگیرد. همان طور که در جدول مشاهده می‌شود بر خلاف فرض اولیه‌ای که احتمالاً مدل در هنگام زمان‌هایی که تغییر روند داریم عملکرد ضعیف‌تری داشته باشد، شاهد عملکرد بهتری هستیم.

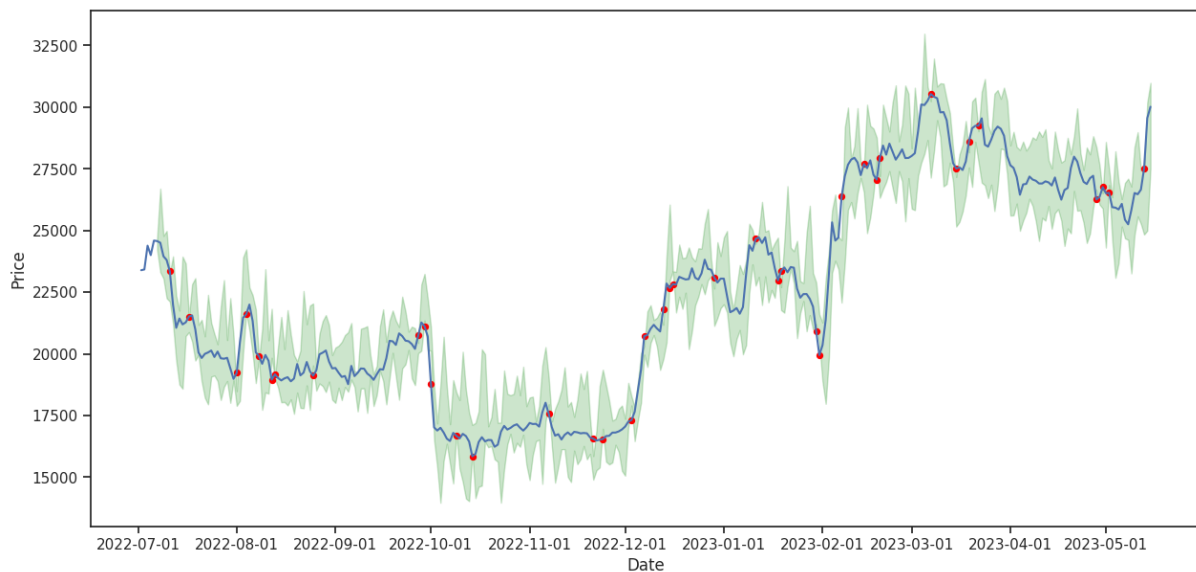
جدول ۶-۲: نتایج میزان بازدهی استراتژی برای دو حالت با و بدون نقاط خارج از بازه‌ی پیش‌بینی

مدت	Sharpe Ratio	Profit Factor	بازدهی خرید و نگهداری	بازده	اوج سهام	پایان سهام	شروع سهام	
۲۹۸	۰/۰۳	۱/۱۱	۸/۳۷	۵/۹۱	۱۱۵۲۳۷	۱۰۵۹۰۸	۱۰۰۰۰۰	آزمایش ۱
۲۹۸	-۰/۳۹	۰/۴۹	۸/۳۷	-۳۴/۷	۱۰۰۰۰۰	۶۵۳۰۴	۱۰۰۰۰۰	آزمایش ۱ - بدون نقاط خارج از بازه
۲۹۸	۰/۰۸	۱/۲۵	-۳۶/۶۵	۱۲/۶۱	۱۲۹۶۶۵	۱۱۲۶۱۳	۱۰۰۰۰۰	آزمایش ۲
۲۹۸	۰/۰۴	۱/۱۵	-۳۶/۶۵	۷/۶۸	۱۲۲۶۱۱	۱۰۷۶۷۸	۱۰۰۰۰۰	آزمایش ۲ - بدون نقاط خارج از بازه
۷۶۷۱	-۰/۰۹	۰/۸۷	-۴۲/۱۷	-۱۲/۳۲	۱۱۵۰۶۱	۸۷۶۷۹	۱۰۰۰۰۰	آزمایش ۳
۷۶۷۱	-۰/۰۳	۰/۹۸	-۴۲/۱۷	-۲/۸۶	۱۱۲۰۱۰	۹۷۱۴۴	۱۰۰۰۰۰	آزمایش ۳ - بدون نقاط خارج از بازه

در جدول ۶-۲ شاهد محاسبه بازدهی سهام در دو حالت گوناگون هستیم، یک حالت زمانی که با احتساب تمام نقاط معامله کنیم و دیگری در حالتی که بدون نقاط خارج از بازه پیش‌بینی معامله کنیم. لازم به ذکر است که مدل‌های یادگیری ماشین ما همیشه سودده نیستند و رسیدن به مدلی که بتواند به صورت قطعی به ما سود دهد، کاری است که در شرکت‌های سبدگردانی بزرگ جهان با سرمایه و تحقیقات بسیار زیاد صورت می‌گیرد. در نتیجه می‌توان عملکرد ضعیف مدل در بعضی نمونه‌های پیش‌بینی را یک مسئله عادی تلقی کرد. به صورت کل با خروجی مدل‌ها و بازه‌های زمانی معرفی شده در جدول ۶-۱ شروع به معامله کردیم و در آزمایش ۱ و ۲ شاهد این مسئله هستیم که نتایج بدتری بعد از حذف نقاط گرفته‌ایم و بازدهی کمتری نصیبمان شده است. در آزمایش ۳ عملکرد مدل ضررده بوده است اما با حذف این نقاط ضرر خود را کمتر کرده‌ایم و از ۱۲ هزار به ۲ هزار کاهش داده‌ایم. این مسئله که بازدهی ما کاهش می‌یابد می‌تواند منطقی باشد زیرا در جدول ۶-۱ میانگین دقت پیش‌بینی نقاط خارج از بازه ۷۹/۶ بود که عدد بسیار خوبی

^۱ confidence level

^۲ Ground Truth

شکل ۱-۶: نمودار مربوط به آزمایش ۱ - نقاط خارج از بازه‌ی پیش‌بینی با قرمز مشخص شده‌اند.

می‌باشد.

با توجه به عدم تطبیق توقع ما از ضعیف عمل کردن مدل در نقاطی که بیرون از بازه‌ی پیش‌بینی قرار دارند و نتایج آزمایش، در شکل ۱-۶ می‌توان مشاهده کرد که نقاط تغییر روند به خوبی توسط روش رگرسیون چندکی هم‌مدیس شناسایی شده‌اند. بازه‌ی پیش‌بینی هر داده توسط رنگ سبز مشخص شده است و اگر نقطه‌ای بیرون بازه مربوطه‌اش باشد با رنگ قرمز مشخص شده است. با وجود این که در این رابطه همچنان تعریف دقیق ریاضی ارائه نشده است اما به صورت شهودی می‌توان مشاهده نمود که اکثر نقاط تغییر روند توسط روش رگرسیون چندکی هم‌مدیس پیدا می‌شوند.

فصل ۷

نتیجه‌گیری

به صورت خلاصه، در این گزارش جنبه‌های مختلف پیش‌بینی ارزش‌های دیجیتال بررسی شد. مدل‌های مختلف یادگیری ماشین معرفی و پیاده‌سازی شد و مورد ارزیابی قرار گرفت. در ابتدا مروری بر ارزش‌های دیجیتال، ماهیت غیر متمرکز آن‌ها و تاثیر قابل توجه آن‌ها بر چشم‌انداز مالی ارائه می‌شود. به مناسب بودن مدل‌های یادگیری ماشین برای استراتژی‌های معاملات ارزش‌های دیجیتال اشاره شد و بر توانایی آن‌ها برای کشف روابط داده‌های پنهان تأکید شد.

کتابخانه CryptoPredictions به عنوان یک پلتفرم ارزشمند برای پیش‌بینی قیمت ارزش‌های دیجیتال، برای غلبه بر چالش‌هایی مانند کمبود مجموعه داده و نیاز به ارزیابی یکپارچه مدل‌های مختلف، معرفی شد. چند مورد از ویژگی‌های کتابخانه عبارت است از جمع‌آوری داده‌ها، ارزیابی مدل، و محاسبه اندیکاتورها. مدل‌هایی که در این پایان‌نامه به آن‌ها اشاره شد و در کتابخانه هم پیاده‌سازی شده‌اند عبارتند از جنگل تصمیم تصادفی، حافظه طولانی کوتاه مدت، اوربیت، آریما، ساریمکس، XGBoost و پرافت. هر مدل به طور مجزا به همراه جزئیات تئوری شرح داده شد.

سپس به ارزیابی عملکرد مدل‌های معرفی شده پرداخته شد. متریک‌های میانگین خطای مطلق، میانگین مربعات خطا، ریشه میانگین مربعات خطا، میانگین درصد مطلق خطا، خطای درصد مطلق میانگین متقارن، میانگین خطای مقیاس مطلق و میانگین مربعات خطای لگاریتمی به عنوان ابزار ضروری برای ارزیابی دقت و اثربخشی مدل‌های پیش‌بینی معرفی شدند.

به طور کلی، در حالی که مدل‌های مختلف سطوح متفاوتی از عملکرد را از نظر دقت و معیار نشان دادند، مشاهده شد که اوربیت و به‌ویژه پرافت به‌طور مداوم نتایج قوی را در معیارهای ارزیابی متعدد نشان دادند. این مدل‌ها پتانسیل ارائه پیش‌بینی دقیق و قابل اعتماد قیمت ارزش‌های دیجیتال را نشان دادند. در کنار این دو مدل، مدل آریما و ساریمکس هم در متریک‌های امتیاز دقت و امتیاز $F1$ نتایج خیلی خوبی را از

خود نشان دادند.

پس از یافتن بهترین مدل، به بخش اصلی پروژه یعنی پیش‌بینی تغییر روند بازار پرداختیم. برای این منظور از روش رگرسیون چندکی همدیس استفاده شد. با استفاده از این روش، بازه‌های قیمتی تعریف شده و نمره‌ای به هر روز یا هر ساعت اختصاص داده می‌شود که نشان می‌دهد در چه محدوده‌ای از بازه‌های قیمتی قرار دارد. با استفاده از این نمره انطباق، می‌توان نقاطی که تغییر روند در آن‌ها اتفاق می‌افتد را شناسایی کرد.

در آزمایشات انجام شده، عملکرد مدل پس از حذف نقاطی که خارج از بازه پیش‌بینی قرار می‌گیرند مورد بررسی قرار گرفت. نتایج نشان داد که عملکرد مدل در زمان‌هایی که تغییر روند را از داده حذف نکنیم، بهبود می‌یابد (بر خلاف فرض اولیه‌مان) و بازدهی بهتری حاصل می‌شود. همچنین، تغییر روند با استفاده از روش رگرسیون چندکی همدیس به صورت شهودی و با به تصویر کشیدن خروجی نشان‌دهنده این است که به خوبی تشخیص داده می‌شود و بیشتر نقاط تغییر روند مورد شناسایی قرار می‌گیرند.

با این وجود، باید توجه داشت که عملکرد مدل‌های پیش‌بینی بازار همیشه به صورت قطعی و سودآور نیست و ممکن است در برخی مواقع عملکرد آن‌ها ضعیف باشد. در این پروژه، هدف اصلی ما تشخیص نقاطی بود که تغییر روند در آن‌ها رخ می‌دهد و این هدف با استفاده از رگرسیون چندکی همدیس آزمایش شد.

برای کارهای آینده می‌توان روش‌های دیگر پیش‌بینی عدم اطمینان مدل را استفاده کرد. همچنین می‌توان بر روی ارائه یک فرمول ریاضی دقیق برای تعریف تغییرات روند بازار کار کرد. به دلیل تازگی این ایده، پتانسیل امتحان کردن روش‌های گوناگونی وجود دارد.

با توجه به نتایج حاصل از این پروژه و مشاهده عملکرد مدل، می‌توان این روش را در تحلیل و پیش‌بینی روند بازار و استراتژی‌های معامله استفاده کرد. این روش پتانسیل آزمایش‌های بسیار بیشتری را دارد که متأسفانه به دلیل کمبود وقت موفق به انجام آن نشدیم. اما امیدوارم که اطلاعاتی که ارائه شد و کتابخانه‌ای که آن را پیاده‌سازی کردیم مقدمه‌ای برای پیشبرد تحقیقات در این زمینه باشد.

مراجع

- [1] S. Nakamoto. Bitcoin: A peer-to-peer electronic cash system. *Annals of mathematics*, 2008.
- [2] Coin market cap. *coinmarketcap.com/currencies/bitcoin/*.
- [3] . S. A. Makarov, I. Trading and arbitrage in cryptocurrency markets. *Journal of Financial Economics*, 135(2):293–319, 2020.
- [4] e. a. McNally, Sean. Predicting the price of bitcoin using machine learning. *Euromicro International Conference on Parallel, Distributed and Network-Based Processing (PDP)*, pages 339–343, 2018.
- [5] A. Geron. Hands-on machine learning with scikit-learn, keras, and tensorflow. *O’Reilly Media*, 2019.
- [6] B. C. J. K. L. S. A. . V. V. Drucker, H. Support vector regression machines. advances in neural information processing systems. *Euromicro International Conference on Parallel, Distributed and Network-Based Processing (PDP)*, 135:155–161, 1997.
- [7] F. J. S. C. J. . O. R. A. Breiman, L. Hands-on machine learning with scikit-learn, keras, and tensorflow. *Classification and regression trees. CRC press*, 1984.
- [8] L. Breiman. Random forests. *Machine learning*, 1(45):5–32, 2001.
- [9] B. Y. . H. G. LeCun, Y. Deep learning. *Nature*, 521(7553):436–444, 2015.
- [10] S. J. Z. X. L. F. . L. G. Zheng, H. Deep reinforcement learning for stock trading: From models to reality. *IEEE Transactions on Neural Networks and Learning Systems*, 44(3):113–125, 2018.
- [11] . H. W. Grootveld, M. Machine learning for trading. *The Journal of Portfolio Management*, 44(3):113–125, 2018.

- [12] M. H. . Z. X. Bollen, J. Twitter mood predicts the stock market. *Journal of computational science*, 2(1):1–8, 2011.
- [13] G. W. . F. Y. Ma, J. News-driven stock market prediction using multi-scale deep neural networks. *Expert Systems with Applications*, 150:113–274, 2020.
- [14] R. Koenker and G. B. Jr. Regression quantiles. *Econometrica: Journal of the Econometric Society*.
- [15] I. Steinwart and A. Christmann. Estimating conditional quantiles with the help of the pinball loss. *Bernoulli*, 17(1):211–225, 2011.
- [16] D. R. Hunter and K. Lange. Journal of computational and graphical statistics. *Econometrica: Journal of the Econometric Society*, 9(1):60–77, 2000.
- [17] J. W. Taylor. A quantile regression neural network approach to estimating the conditional density of multiperiod returns. *Journal of Forecasting*, 19(4):299–311, 2000.
- [18] R. Koenker and K. F. Hallock. Quantile regression. *Journal of Economic Perspectives*, 15(4):143–156, 2001.
- [19] T. D. S. Ichiro Takeuchi, Quoc V. Le and A. J. Smola. Nonparametric quantile estimation. *Journal of Machine Learning Research*, 7:1231–1264, 2006.
- [20] J. H. Friedman. Greedy function approximation: A gradient boosting machine. *Annals of Statistics*, pages 1189–1232, 2001.
- [21] N. Meinshausen. Quantile regression forests. *Journal of Machine Learning Research*, 7:983–999, 2006.
- [22] A. G. Volodya Vovk and C. Saunders. Machine-learning applications of algorithmic randomness. *In International Conference on Machine Learning*, pages 444–453, 1999.
- [23] A. G. Vladimir Vovk and G. Shafer. Algorithmic learning in a random world. *Springer*, 2005.
- [24] V. V. Harris Papadopoulos, Kostas Proedrou and A. Gammerman. Inductive confidence machines for regression. *In European Conference on Machine Learning*, pages 345–356, 2002.
- [25] H. Papadopoulos. Inductive conformal prediction: Theory and application to neural networks. *In Tools in artificial intelligence. IntechOpen*, 2008.

- [26] E. P. Y. Romano and E. Candès. Conformalized quantile regression. *in Advances in Neural Information Processing Systems*, pages 3543–3553, 2019.
- [27] N. Tagasovska and D. Lopez-Paz. Frequentist uncertainty estimates for deep learning. *arXiv preprint arXiv:1811.00908*, 2018.
- [28] T. M. Mitchell. Machine learning and data mining. *Communications of the ACM*, 42(11):30–36, 1999.
- [29] L. Breiman. Random forests. *Machine learning*, 45(1):5–32, 2001.
- [30] L. Breiman. Bagging predictors. *Machine learning*, 24:123–140, 1996.
- [31] G. Biau. Analysis of a random forests model. *The Journal of Machine Learning Research*, 13(1):1063–1095, 2012.
- [32] J. J. M. W. P. Aldi and A. Aditsania. Analisis dan implementasi long short term memory neural network untuk prediksi harga bitcoin. *eProceedings Eng*, 5(2), 2018.
- [33] S. Hochreiter and J. Schmidhuber. Long short-term memory. *Neural Comput*, 9(8):1753–1780, 1997.
- [34] F. Qian and X. Chen. Stock prediction based on lstm under different stability. *2019 IEEE 4th International Conference on Cloud Computing and Big Data Analysis (ICCCBDA)*, pages 483–486, 2019.
- [35] P. S. Y. Bengio and P. Frasconi. Learning long-term dependencies with gradient descent is difficult. *IEEE Trans*, 1994.
- [36] M. A. K. E. Kristensen, S. Østergaard and C. Enevoldsen. Technical indicators of financial performance in the dairy herd. *Dairy Sci*, 2008.
- [37] C. Scheier and W. Tschacher. Appropriate algorithms for nonlinear time series analysis in psychology. *in Nonlinear dynamics in human behavior, World Scientific*, pages 27–43, 1996.
- [38] K. C. Y. B. Junyoung Chung, Caglar Gulcehre. Empirical evaluation of gated recurrent neural networks on sequence modeling.
- [39] Introduction to gated recurrent unit (gru).
- [40] H. C. S. Y. Edwin Ng, Zhishi Wang and S. Smyl. Orbit: Probabilistic forecast with exponential smoothing. *in Nonlinear dynamics in human behavior, World Scientific*, 2004.

- [41] M. D. H. D. L. Bob Carpenter, Andrew Gelman. Stan : A probabilistic programming language.
- [42] J. P. C. Eli Bingham. Pyro: Deep universal probabilistic programming.
- [43] E. B. Dagum. The x-ii-arima seasonal adjustment method. 2005.
- [44] A. Hendranata. Arima (autoregressive integrated moving average). 2003.
- [45] Y. S. Lee and L. I. Tong. Forecasting time series using a methodology based on autoregressive integrated moving average and genetic programming. *Knowledge-Based Syst.*, 24(1):66–72, 2011.
- [46] S. C. Hillmer and G. C. Tiao. An arima-model-based approach to seasonal adjustment. 10(1):5–24, 2017.
- [47] S. E. Said and D. A. Dickey. Testing for unit roots in autoregressivemoving average models of unknown order. pages 599–607, 1984.
- [48] From ar to sarimax: Mathematical definitions of time series models. *phosgene89.github.io*.
- [49] Prophet: Automatic forecasting procedure. *facebook.github.io/prophet/*.
- [50] C. G. Tianqi Chen. Xgboost: A scalable tree boosting system.
- [51] Y. M. L. O. E. C. A. Picasso, S. Merello. Technical analysis and sentiment embeddings for market trend prediction. *Expert Syst. Appl*, 135:60–70, 2019.
- [52] X. M. Y. Huang and Y. Deng. Natural visibility encoding for time series and its application in stock trend prediction. *Knowledge-Based Systems*, 232:107478, 2021.

واژه‌نامه

الف

اعتبارسنجی متقاطع cross-validation .....
افزایش گرادیان شدید Extreme Gradient Boosting

ب

بارهای کاری workload .....
بسته‌بندی bagging .....
بیش‌برازش Overfitting .....

پ

پوشش coverage .....

ت

تابع function .....
تنظیم‌کننده بالقوه potential regularizer .....
تلفیقی Integrated .....
توضیح Explicative .....
تکنیک مجموعه‌ای ensemble method .....

ج

جنگل تصمیم تصادفی Random Forest .....
جنگل‌های تصادفی چندکی quantile random forests

چ

چین fold .....

ح

حافظه طولانی کوتاه مدت Long Short-Term .....
Memory workload .....

خ

خارج از کیسه out-of-bag .....
خودرگرسیون Autoregressive .....

د

دروازه تنظیم مجدد Reset Gate .....
درخت تصمیم Decision Trees .....
دروازه به روز رسانی Update Gate .....

ر

رسمی formal .....
رگرسیون چندکی همدیس Conformalized Quantile Regression
رگرسیون چندک شرطی conditional quantile .....
رگرسیون regression
روش تقسیم همدیس split conformal method ....

<p>ن</p> <p>conformity score ..... نمره انطباق</p> <p>NASDAQ..... نزدک</p>	<p>ش</p> <p>شبکه عصبی بازگشتی . Recurrent Neural Network</p>
<p>و</p> <p>Gated Recurrent Unit ... واحد بازگشتی دروازه‌ای</p>	<p>ک</p> <p>کمینه ..... minimum</p>
<p>هـ</p> <p>autocorrelation..... همبستگی خودکار</p>	<p>م</p> <p>مجموعه ..... set</p> <p>مدل‌های سری زمانی ساختاری پیازی structural.....</p> <p>Bayesian time series models</p>

Abstract

Digital currencies have become an important asset in recent years, and the ability to predict their price is of interest to investors and traders. This article examines the use of machine learning models to predict digital currency.

In this thesis, we introduce and implement the CryptoPredictions library, which provides a platform for implementing and evaluating different machine learning models for cryptocurrency price prediction. We then describe the various models we implemented in the library, including Random Forest, LSTM, Orbit, Arima, Sarimax, XGBoost, and Prophet. Through various tests, we came to the conclusion that the best performance is related to the Prophet model.

Another part of this thesis is the use of the Conformalized Quantile Regression(CQR) method to predict the change of the market trend. This method defines price prediction ranges and assigns each day or hour a conformity score that indicates how our price prediction interval should be calculated. Using these prediction intervals, it is possible to identify the points where the trend changes.

After that, we conduct experiments to measure the effectiveness of our new method. During these tests, we come to the conclusion that, contrary to the initial assumption that we have the possibility of reducing the accuracy of the model when the trend changes, the accuracy of the model increases at the points where the trend changes.

Keywords: Digital currency, machine learning, forecasting, trend prediction

Sharif University of Technology
Department of Computer Engineering

B.S. Thesis

Predicting Changes in the Trend of Cryptocurrencies

By:

Amirhossein Alimohammadi

Supervisor:

Dr. Ehsaneddin Asgari

July 2023